

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240.

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostolpna petinast vrsta
malih oglasov po Din 1⁵⁰ in
Din 2⁵⁰ —, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2⁵⁰,
veliki po Din 3⁵⁰ — in 4⁵⁰ —,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6⁵⁰ —.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštšina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Parlamentarni ukrepi Jugoslovanskega kluba

Četrta zaplemba »Slovenca«.

Sklepe »Jugoslovanskega kluba« na seji v Celju dne 24. junija smo na prošnjo Jugoslovanskega kluba takoj objavili, kakor hitro smo dobili iz Belgrada obvestilo, da so vprašanje Jugoslovanskega kluba vložena in protokolirana pri predsedstvu narodne skupščine. V ta namen smo takoj včeraj popoldne priredili posebno izdajo, ki je izšla ob petih, a je bila ob šestih zaplenjena.

Sklepi Jugoslovanskega kluba izročeni predsedništvu.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Sklepi seje Jugoslovanskega kluba so vzbudili v Belgradu veliko pozornost.

Danes ob 11. dopoldne so bili izročeni sklepi Jugosl. kluba podpredsedniku nar. skupščine Bakiću in takoj uvedeni v protokol. Vprašanje na predsednika nar. skupščine je bilo osebno izročeno Ljubi Jovanoviću.

Današnja »Politika«, »Vreme« in »Pravda« prinaša dobesedno vse sklepe Jugosl. kluba.

Sožalje nad umorom posl. Matteotija.

PISMO PREDSEDNIKU NARODNE
SKUPŠČINE.

Velečeni gospod predsednik!

..... zato smatra podpisani Jugoslovanski klub za umestno, opozoriti Vas, g. predsednik, na veliko gibanje v Italiji proti korupciji in nasilju, ki je nastalo tam vsled zagonetnega političnega umora poslanca Matteotija. V smislu večine naše narodne skupščine bi bilo, ako se tudi mi pridružimo onim, ki obsojajo krvavo in sploh vsako nasilje kot sredstvo političnega razračunavanja, in ako vi, g. predsednik, kot pozvani predstavnik naše narodne skupščine v sedanjih neparlamentarnih dobi prevzamete nalogo, da izrazite političnim prijateljem umorjenega italijan. poslanca Matteotija globoko sožalje naše skupščinske večine. Poudarjajoč na zunaj nacionalizem in državno misel so z nasiljem in celo umori hoteli izvesti temni elementi tudi v Italiji prikriti svoja in svojih voditeljev nedela nad narodom, vse kakor pri nas. Šele strašni umor poslanca Matteotija je odprl narodu oči, da vidi svoje sovražnike.

Ako bi, g. predsednik, ne hoteli sami prevzeti odgovornosti za ta korak, prosimo Vas, da skličete v to svrhu šefe parlamentarnih grup na sejo.

Sprejmite tudi ob tej priliki izraz našega visokega spoštovanja!

Celje, dne 24. junija 1924.

Za Jugoslov. klub: Dr. Anton Korošec.

Svoboda zborovanj.

Vprašanje Jugoslovanskega kluba na predsednika Narodne skupščine.

..... Skrajšuje se jim svoboda zborovanja in govora. Tako je poslancu Kremžaru policijska oblast v Ljubljani prepovedala govoriti o aktualnih javnih dogodkih v Sloveniji in, ker se ni udal, mu ni dovolila zborovanja. G. poslancu Štrcinu politični komisar na zborovanju na Limbarski gori ni dovolil govoriti ne o vladi, ne o nobenem aktivnem ministru, ne o orjunaškem umoru v Trbovljah. Na shodu na Viču, kjer sta zborovala poslanca Stanov-

nik in Kremžar, se ni smelo govoriti o orjunaškem umoru v Trbovljah. O orjunaškem umoru v Trbovljah je bilo prepovedano govoriti tudi poslancema Žebotu in Kranjcu na različnih zborovanjih. Kritika vlade pa mora biti brezpogojno in v vsakem slučaju poslancem zasigurana.

Prepričani smo, da bodele gospod predsednik storili vse, kar je treba, da se zasigura narodnim poslancem v Sloveniji svoboda govora in zborovanja.

Hvaležni bi Vam bili, gospod predsednik, ako nas obvestite o uspehu svojih korakov.

Celje, dne 24. junija 1924.

Dr. A. Korošec l. r.

Bedjanič Andrej l. r., Brodar Jan. l. r., Falež Stefan l. r., Gostinčar Jožef l. r., Dr. Hohnjec Jos. l. r., Klekl Jos. l. r., Kranjc Dav. l. r., Kremžar Franc l. r., Dr. Kulovec Franc l. r., Kugovnik Jurij l. r., Nemanič Jos. l. r., Pušenjak Vlado l. r., Stanovnik Ivan l. r., Strein Jan. l. r., Sušnik Anton l. r., Šiftar Geza l. r., Škulj Karl l. r., Vesenjaj Ivan l. r., Vrečko Jakob l. r., Žebot Franjo l. r.

Vprašanje članov Jugoslovanskega kluba na ministrstvo notranjih zadev.

Vsi shodi, na katerih bi se nameravalo razpravljati o žalostnih dogodkih v Trbovljah, so od politične oblasti zabranjeni in tudi na shodih, ki niso namenjeni naravnost razgovoru o teh dogodkih, se ne sme o njih govoriti.

Kaj se je zgodilo v Trbovljah? Spopadli sta se dve stranki, na eni strani plačani oprichniki samostojnih demokratov, ki izrabljajo za se lepo ime jugoslovanskih nacionalistov, na drugi strani pristaši stranke, proti kateri je izdan izjemni zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Dokler so bili zaščitniki imenovanih oprichnikov v opoziciji, so se poslednji zadržali mirno, ker so bili njih žepi brez denarja, njih srca brez junaštva. Mimogrede bodi povedano, da je večina teh oprichnikov brez nujne potrebe zapustila svoj rod pod tujim jarmom ter strahopetno pobegnili pred italijanskim fašizmom in ondodnimi političnimi težavami.

S svojim na novo oživilim junaštvom so oprichniki prišli izživat v Trbovlje, kajpada dobro oboroženi. Tako je došlo do nesrečnih in žalostnih dogodkov v Trbovljah. Politične oblasti vsaj v Sloveniji ne upajo omejevati svobodnega kretanja oboroženih oprichnikov, zato njih ne zadeva krivda na nedolžno preliti krvi. Razen nesrečnih žrtv, ki so padle v medsebojnem spopadu, je zaznamovati isti dan v Trbovljah tudi eno žrtev dobro namisljenega in nameravanega umora. Umor so sklenili in izvršili člani oprichniške organizacije. Vsa javnost v Sloveniji sumi, kdo je dal ukaz, da so ustrelili Fakina, vsa javnost zna tudi, kdo je ukaz izvršil.

Celje, dne 24. junija 1924.

Dr. A. Korošec l. r.

Bedjanič Andrej l. r., Brodar Jan. l. r., Falež Stefan l. r., Gostinčar Jožef l. r., Dr. Hohnjec Jos. l. r., Klekl Jos. l. r., Kranjc Dav. l. r., Kremžar Franc l. r., Dr. Kulovec Franc l. r., Kugovnik Jurij l. r., Nemanič Jos. l. r., Pušenjak Vlado l. r., Stanovnik Ivan l. r., Strein Jan. l. r., Sušnik Anton l. r., Šiftar Geza l. r., Škulj Karl l. r., Vesenjaj Ivan l. r., Vrečko Jakob l. r., Žebot Franjo l. r.

Konfiskacije »Slovenca«.

Vprašanje članov Jugoslovanskega kluba na ministrstvo pravosodja.

Velika večina slovenskega časopisja, od »Jutra« do »Ljudskega Tednika« je v službi bank in režima. Med malim številom javnih političnih glasil, ki so si ohranila še svobodo in neodvisnost, se nahaja

tudi »Slovenec«. Zato ni čudo, da se bančne reptilije bojijo njegove konkurence, a režim njegove kritike, in da so ga oblasti na višjo željo tistih, pri katerih se stekajo bančni in režimski interesi, začele preganjati. »Slovenec« se neprenehoma zaplenjuje. Kot vzrok se navaja, ker da piše proti državi. Toda kako piše proti državi?

Za prvo zaplemba »Slovenca« dne 15. junija 1924 je izdalo deželno sodišče v Ljubljani sledeče razloge: »Vsebinska tiskovine v zgoraj navedenem članku utemeljuje v napominanem delnem obsegu članke objektivni učin navedenih kaznivih dejanj, ker se v njem očita vladi, da je fašistovska, koruptna, strahopetna in da je strahoviada; vsi očitki lastnosti, ki morajo v čitatelju obuditi mržnjo do celotne države, ki tako vlado trpi.« Namesto, da bi deželno kot tiskovno sodišče v Ljubljani ostalo v sodni dvorani in pri zakonih, je šlo na psihološko polje, češ, da očitki, ki se delajo vladi, morajo v čitatelju obuditi mržnjo do celotne države, ki tako vlado trpi. In tako je deželno sodišče pomešalo državo in vlado ter zakrivilo krivorek.

Drugo zaplemba »Slovenca« z dne 18. junija 1924 utemeljuje isto sodišče tako-le: »Vsebinska tiskovine v zgoraj navedenem članku utemeljuje v napominanih delnih obsegih članke objektivni učin navedenega kaznivega dejanja, ker se v istih vladi očita, da ona sama izpodkopa avtoriteto oblasti, da policija noče vršiti svoje dolžnosti proti Orjunašem; da svojo oblast izrablja in zlorablja; da v Sloveniji besni režim in da je ista izpostavljena najhujšemu upravnemu terorju; da vlada nasilje in korupcija. Taki očitki pa so nedvomno sposobni vzbuditi v čitateljih mržnjo do celotne države, v kateri naj bi bile take stvari mogoče.« V tej utemeljitvi se nahaja ista konfuzija pojmov kakor v utemeljitvi prve konfiskacije.

Po prizivni obravnavi dne 21. junija zaradi prve konfiskacije, je prizivni urad izdal to-le razsodbo: »V imenu Nj. Velič. kralja se razsodi, da se zavrne ugovor odgovornega urednika »Slovenca« Fr. Kremžarja proti tuuadni razsodbi, s katero se potrjuje zaplemba 136. št. »Slovenca«, s pristavkom, da je sodišče mnenja, da je državo smatrati celokupno prebivalstvo, katero si je izvolilo parlament, da isti izvoli vlado. Na njen nasvet kralj imenuje iz parlamenta vlado, ki tako postane izvršitelj naredb države same in je smatrati vlado kot organ države. In če se ščuva proti vladi, se ščuva proti državi. V tem članku je najti vse znake po § 65, ki ni v nasprotju z ustavo in je sodba utemeljena. Kar se tiče posameznih stavkov, sledi iz vsega članka, da so inkriminirani stavki z drugimi v taki zvezi, da bi članek ne imel pomena, če bi se ti pustili in se s tem ni zgodila nobena škoda. Vsled tega je sodišče mnenja, da se more zaplemba v polnem obsegu potrditi. Proti razsodbi je pritožba dopustna.«

Na podlagi teh razlogov in razsodb je razvidno:

1. Da se »Slovenec« niti v enem slučaju ne more očitati, da bi, pa četudi samo z namigavanjem od daleč, pisal proti državi kot taki.

Formalno pa Vas vprašamo: Ali ste naše vprašanje dobili in ga tudi osebno prečitali?

Prosimo pismenega odgovora.

Celje, dne 24. junija 1924.

Dr. A. Korošec l. r.

Bedjanič Andrej l. r., Brodar Jan. l. r., Falež Stefan l. r., Gostinčar Jožef l. r., Dr. Hohnjec Jos. l. r., Klekl Jos. l. r., Kranjc Dav. l. r., Kremžar Franc l. r., Dr. Kulovec Franc l. r., Kugovnik Jurij l. r., Nemanič Jos. l. r., Pušenjak Vlado l. r., Stanovnik Ivan l. r., Strein Jan. l. r., Sušnik Anton l. r., Šiftar Geza l. r., Škulj Karl l. r., Vesenjaj Ivan l. r., Vrečko Jakob l. r., Žebot Franjo l. r.

Umor rudarja Fakina.

Vprašanje poslancev Jugoslovanskega kluba na gospoda ministra pravde v zadevi umora rudarja Franca Fakina v Trbovljah prvega junija 1924.

V Trbovljah se je dne 1. junija 1924 izvršil krvav zločin. Člani organizacije jugoslovanskih nacionalistov so justifikirali mladega delavca Franca Fakina, baje na podlagi sklepa nekaterih članov vodstva jugoslov. nacionalne organizacije. Sodba se je izrekla v neki gostilni, izvršila pa v kamnolomu za hišami. Fakina so člani Orjune »aretirali« neke sredi občine Trbovlje, ga zvezali, zvezanega vodili seboj in ga neprestano pretepali in suvali. Imeli so ga zastraženega v svoji sredi okrog 3. ure. Zandarmerija je to mirno gledala in ni poseđovala, ker ni smela nastopati proti Orjuni. Ko je »aretirani« Fakin med zborovanjem Orjune na trgu pred cerkvijo ležal na tleh zvezan in mučen, ga je eden orožnikov hotel odvesti seboj v zapore, češ, da je orožništvo za to tu, da aretirati tiste, ki so kaj zakrivil. Orjunaši pa, ki so stražili svojo žrtev, so orožniku nastavili revolver na prsi, rekoč: »Mi sami bomo z njim obračunali.«

..... Tako se je zgodilo, da so Fakina po izrečenju obsodbe Orjunaši po sredi trga v prvih popoldanskih urah peljali na samotni kraj, kjer sta ga dva Orjunaša ustrelila. Zločin sam je iz daljave 100 metrov gledalo več prič, ki so vse oblasti znane in potrjujejo, da sta Fakina peljala dva Orjunaša in ga tam ustrelila.

Orožništvo in oblasti imajo v rokah opise tistih dveh morilcev. Imajo v rokah seznam Orjunašev, ki so se udeležili 1. junija izleta v Trbovlje in seznam tistih, ki so umor sklenile. Obласти so tudi znane osebe, ki so se hvalile, da so justifikirale Fakina. In vendar oblasti še do danes po preteku skoro enega meseca, nima v rokah morilcev, niti tistih, ki so umor povzročili.

Vi, gospod minister, ste odgovorni za dejanja in nehanja justice ter njenih organov. Umor mladega človeka, ki se je zgodil pri belem dnevu, takorekoč pred očmi javnosti in številnega orožništva, ostaja nekanzovan.

Zato Vas v interesu zakona in države vprašamo:

1. Vam je li znano, da so člani organizacije jugoslovanskih nacionalistov 1. junija zverinsko ustrelili delavca Franca Fakina?

2. Kaj ste ukrenili, da se krivci izslede in kaznujejo?

Na to vprašanje zahtevamo točnega odgovora v obliki dejanj! Pisanih obljub, opravičil ali zavijanj ne potrebujemo!

V Celju, dne 24. junija 1924.

Dr. A. Korošec l. r.

Bedjanič Andrej l. r., Brodar Jan. l. r., Falež Stefan l. r., Gostinčar Jožef l. r., Dr. Hohnjec Jos. l. r., Klekl Jos. l. r., Kranjc Dav. l. r., Kremžar Franc l. r., Dr. Kulovec Franc l. r., Kugovnik Jurij l. r., Nemanič Jos. l. r., Pušenjak Vlado l. r., Stanovnik Ivan l. r., Strein Jan. l. r., Sušnik Anton l. r., Šiftar Geza l. r., Škulj Karl l. r., Vesenjaj Ivan l. r., Vrečko Jakob l. r., Žebot Franjo l. r.

Vojaške priprave.

Vprašanje Jugoslovanskega kluba na ministra vojne in mornarice zaradi vojaških priprav v Sloveniji.

Celje, dne 24. junija 1924.

Dr. A. Korošec l. r.

Bedjanič Andrej l. r., Brodar Jan. l. r., Falež Stefan l. r., Gostinčar Jožef l. r., Dr. Hohnjec Jos. l. r., Klekl Jos. l. r., Kranjc Dav. l. r., Kremžar Franc l. r., Dr. Kulovec Franc l. r., Kugovnik Jurij l. r., Nemanič Jos. l. r., Pušenjak Vlado l. r., Stanovnik Ivan l. r., Strein Jan. l. r., Sušnik Anton l. r., Šiftar Geza l. r., Škulj Karl l. r., Vesenjaj Ivan l. r., Vrečko Jakob l. r., Žebot Franjo l. r.

Vtis celjskih sklepov v Belgradu.

RADIKALI VALIJO KRIVDO NA SAMOSTOJNE DEMOKRATE.

Belgrad, 25. jun. (Izv.) Današnji jutranji listi obširno poročajo o seji Jugoslovanskega kluba v Celju. »Politika« in »Vreme« prinašata poleg tega vse sklepe Jugoslov. kluba. Ta poročila so vzbudila tukaj splošno pozornost, ker so jasno pokazala položaj v Sloveniji in razkrila laži, ki jih ljubljanski liberalci dnevno tihotapijo v »Reč«.

Tekom dneva je več poslancev obiskalo Jugoslovanski klub. Zivahno so se interesirali za razmere v Sloveniji in si dali podrobno poročati o celjski seji in o vprašanjih, katere je danes dopoldne Jugoslov. klub vložil po poslancu Brodarju pri predsedništvu narodne skupščine. Radikalni poslanci, ki so prišli v klub, so se opravičevali, češ da oni niti ne vedo, kaj se

godí v Sloveniji. Krivdo so valili na samostojne demokrate. Tudi sicer skušajo vso krivdo za sedanje razmere naprtiti samostojnim demokratom in njihovega voditelju. V tem smislu delujejo tudi pri najvišjih krogih, da bi se na ta način rehabilitirali in si eventualno brez samostojnih demokratov zagotovili volilni mandat. Posebno ostro pa so se o voditelju samostojnih demokratov izražali demokrati. Njegovo glasilo »Reč« je tudi danes napolnilo svoje kolone z lažmi o občinskih volitvah, da bi oslabilo velikanski vtis, ki so ga napravili sklepi v Celju. Tem lažem seveda nihče ne verjame. Kajti vsi ostali listi brez razlike stranke ugotavljajo, da so tudi občinske volitve brez dvoma dokazale, da stoji za SLS celokupno slovensko ljudstvo.

Akcija Ljube Jovanovića.

JOVANOVIĆ KLIČE DAVIDOVIĆA IN DR. KOROŠCA ?

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Proti voditelju samostojnih demokratov Pribičeviću se nezadovoljstvo vedno bolj širi med pristajši radikalne stranke. Posamezni poslanci povsem odkrito govorijo, da bo moral demisionirati, kajti občinske volitve v Sloveniji, triumfalni Davidovičev pohod po prečanskih krajih in poraz samostojnih demokratov v Šabcu so jim najboljši dokaz, da v Srbiji Pribičević ne bo nič pridobil in da v prečanskih krajih izgublja na terenu.

Poročila, ki jih imajo radikali od svojih zaupnikov, se glase drugače kot ona, ki jih pošiljajo samostojni demokrati. Vsled takega razpoloženja so prenehale

govorice o volivni vladi Pašić—Pribičević. Pač pa se mnogo govori o Ljubi Jovanoviću. Pribičevićevi so vsled tega začeli govoriti o prednosti te kombinacije, s katero se mislijo rešiti, kar bi se rešiti dalo. V poučenih krogih se je danes trdilo, da je Jovanović telegrafično pozval Davidovića v Belgrad, da se z njim pogovori o definitivnem razčiščenju nevzdržnega stanja.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) V parlamentarnih krogih se zelo pričakuje prihod dr. Korošca in se trdi, da je Jovanović tudi dr. Korošca povabil v Belgrad, da bi se mogel storiti končen korak o novem položaju.

DAVIDOVIĆ BO ZBOROVAL V ŠABCU.

Belgrad, 25. jun. (Izv.) Kakor se nam zatrjuje, je Davidović radi Jovanovičevega poziva sklenil turneje skrajšati. Iz Sarajeva se poda v Šabac, odkoder se bo v ponedeljek vrnil v Belgrad. V nedeljo bo imel velik shod v Šabcu.

KAJ PRIPOVEDUJEJO RADIKALSKI POSLANCI.

Belgrad, 21. jun. (Izv.) Radikalni poslanci so danes raznesli vest, da je železniški minister Popović podal ostavko in so ob enem napovedali, da je to prvi korak za obračun s samostojnimi demokrati.

ŠUMENKOVIČEVA AVDIENCA PRI KRALJU.

Belgrad, 25. jun. (Izv.) Demokratski poslanec dr. Ilija Šumenković se je danes vrnil z Bleda. Kakor se je izjavil časnikarjem je bil sprejet v poldrugourni avdienci pri kralju, ki se je zelo zanimal za njegov slučaj. Šumenković je obrazložil nasilja v Južni Srbiji. Šumenković se je izjavil, da je zelo zadovoljen z avdienco pri kralju.

Dogodki v Italiji.

FAŠIZEM PRED SENATOM NA ZATOŽNI KLOPI.

Rim, 25. junija. Kljub temu, da bo Mussolini iz ozirov na višje interese Italije topot še dobil zaupnico senata, je doživel v tem delu parlamenta najostrejšo obsodbo svojega režima in fašizma sploh. Mussolini sam v svojem govoru ni bil prav nič srečen, prav nič prepričevalen; poznalo se mu je, kako malo mu grede besede, s katerimi je obsojal sadove semen, ki ga je sam sejati, od srca, kako nevajen je govoriti kot navaden državnik brez diktatorskih gest in groženj. V svesti si razpoloženja v senatu, je rotal, naj senat ne otežuje položaja in naj bo zmeren v kritiki. V formi je to senat tudi bil, toda duh, ki je vel iz besed, je pričal, da je Mussolini s fašizmom vred svojo vlogo doigral.

Sejo je otvoril predsednik Tittoni, ki se je v svojem govoru pečal samo z zločinom nad Matteottijem in položajem, ki je nastal ob tem. Koncem svojega govora je izrazil v imenu senata srd nad morilci, njihovimi skrivili in pokrovitelji; gnjus nad nesramnim afarizmom, ki tvori temni okvir zločina; trdno voljo, da pade na vse, ki so v zločin vpleteni, maščevalna teža zakona. Končno je z globoko občutenimi besedami izrazil sožalje Matteottijevi družini.

Za Tittonijem je takoj vstal Mussolini, ki je skušal v svojem govoru predvsem skušal razbremeniti fašizem in svoj režim, opozarjajoč na umore in nasilja o podobnih prilikah v drugih deželah, na nasilja boljševiškega režima itd. Potem se je pečal z opozicijo in označil njene zahteve, da se anulira izid zadnjih volitev in izvrši nekak državni udar, kot absurden. Vlada mora ostati na svojem mestu, kar pa ne izključuje transformacije, modifikacije njene sestave. Na razpust milice ni misliti, marveč se bo stemizirala po določbah ustave. Istotako je treba zavr-

niti misel na nove volitve, ki bi vrgle državo v strašne nove krize. Zadnji dogodki so fašizem pretresli do dna, toda udarec mu bo koristil, ker se bo oprostil zlonosne gošče; podlegel ne bo. Končno je izjavil Mussolini, da je treba »za vsako ceno potom spoštovanja zakona doseči politično normalizacijo in narodno pomirjenje; z neutrudljivo čuječnostjo izvesti izbiro in izčiščenje v stranki ter z največjo energijo razgnati zadnje ostanke ilegalistične koncepcije, ki je usodna in neaktualna.«

V razpravi je kot prvi govoril senator Gallini, da mu vse razdivjane oblike sedanjega časa ne delajo skrbi. Kar vzbuja skrb, je neprestana apoloģija brutalne moči, ki se razvija v apoteozo nasilja; neprestano zaničevanje vsega, kar je v zvezi z demokracijo in svobodo. Le-ta ne zasluži trivialnih izrazov, ki se rabijo proti idejam. Genialni državnik mora znati združiti red s svobodo. Italijansko ljudstvo je vedno pripravljeno, da žrtvuje življenje za svobodo in čast domovine.

Nato je v imenu opozicije povzel besedo sen. Albertini, ki je z jekleno neizprosno razgaljal Mussolinija in pa njegov sistem in citiral njegove grozilne fraze v govorih v parlamentu in ob drugih prilikah. Dokazal je, da je bil nosilec in netilec nasilne ideologije v fašizmu ravno Mussolini, osvetlil nemožnost fašistovskega režima, ki samega sebe istoveti z državo ter hoče streti in uničiti vse, ki se z njim ne strinjajo. Zadnje volitve so se vršile v znamenju nezasiščenega strahovanja, a neglede na to je formula, ki eno samo stranko ali enega samega moža postavlja za rešitelja domovine ter mu da neomejeno gospodstvo, za duhove begajoča in zlobna. Eni so v to poslanstvo fašizma morda iskreno verovali, drugi pa so to izkoriščali v svrhu, da so se polasčali javnih služb in predob javnih uradov, da se dokopljejo do časti in še bolj do bogastva z vsemi mogočimi nezakonitimi sredstvi. Govornik je navajal strahote in nasilja režima in fašizma, teptanje vseh zakonov. V tem ozračju pritiska in nestvarnosti, ki je imelo svoje zaščitnike in pospeševalce v najvišjih krogih, so dozorovali zločinski čini: šlo je od ricinovega olja do batinanja, od batinanja do umorov manj vidnih oseb in nazadnje so si upali višje: do uropanja socialističnega poslanca sredi Rima in njegovega umora, ne pomislivi na posledice. Govornik navaja brzojavko, ki jo je častništvo narodne milice v Neaplju poslalo Mussoliniju na predvečer sklicanja parlamenta dne 23. nov. l. 1923: »400 častnikov nar. milice, pripravljenih za domovino in fašizem moriti in umirati, kliče voditelju nove Italije svoj najstrašnejši »A noie! Prvi na brzojavki je bil podpisani De Bono, generalni ravnatelj italijanske policije. (Tu je začelo občinstvo na tribunah viharo prikrjevati, da je predsednik zagrozil, da bo dal tribune izprazniti.) — Potem je govornik začrtal glavne zahteve za ozdravljenje razmer: točna ločitev oblasti, vrnitev zakonodajne in kontrolne oblasti parlamentu v polnem obsegu, odprava odlokov zakonov. Z normalizacijo mora začeti najprej vlada sama pri sebi in dati državljanom dober vzgled. Vlada mora spoštovati črko in duha usta-

ve in odvzeti fašistovski stranki nalogo, da brani zakon. Treba je predvsem reforme duha v vladi sami. Ali je sedanja vlada sploh sposobna za to reformo? Soditi po terorju na bolognanskem zboru, treba nad tem dvomiti. Govornik zaključuje, da ne more drugače, nego da spričo vsega izrazi svoje nezaupanje, da pa spričo danjši razmer prizna potrebo postopne razjasnitve položaja.

Končno je še govoril sen. Loria, ki je kritikoval zanemarjanje socialne zakonodaje. Nato se je seja zaključila.

PREOSNOVA MINISTRSTVA IN MILICE.

Rim, 25. junija. Preosnova ministrstva je gotova stvar. Kateri novi možje pridejo v vlado, še ni povsem jasno. Gotovo je le to, da ostanejo na svojih mestih notranji minister Federzoni, finančni minister De Stefani, dalje Thaon di Revel in pa Di Giorgio.

Zbornice se skliče, ko se preosnuje vlada, ki se ji v novi sestavi predstavi. Njeno delo pa se bo menda zaenkrat omejilo na razpravo o vladni izjavi.

Glede milice je izjavil Mussolini, da se preosnuje tako, da bo navajala državljane na orožje v predvojaški in povojaški dobi. —

DOGODKI V TURINU.

Rim, 25. junija. (Izv.) Vlada je odstavila turinškega prefekta Palmierija ter na njegovo mesto imenovala com. Dezza.

V Turinu so se neprestano vršili fašistovski napadi in izgrede. Minolo nedeljo je skupina fašistov udrila v stanovanje izdajatelja liberalnega glasila »Stampa« senatorja Frassatija in tamkaj vse razbila. Ob teh dogodkih se prefekt Palmieri ni izkazal, zato ga je vlada odstavila. Zapri so tudi več turinških fašistov.

Kaj je fašizem?

»Slovenski narod« se v svojem včerajšnjem uvodniku dela zelo oporčenega, ker smo takimenovani jugoslovanski »nacionalizem« označili kot pristni in pravi fašizem. Razumljivo je, da demokratski listi spričo enoglasne moralne obsodbe cellega izobraženega sveta, ki je zadelo te dni laški fašizem, skušajo priti zamorec in bi radi jugoslovansko »nacionalistično« organizacijo svetu pokazali v luči idealizma, morale in zakonitosti. Toda ta naloga se je »Slovenskemu narodu« temeljito ponesrečila.

1. »Slovenski narod« ne more spraviti s sveta dejstva, da »jugoslovanski nacionalizem« ni zrastle niti na naših tleh niti iz naših potreb, marveč da je bil k nam enostavno presajen iz Italije od ljudi, ki so živeli vseskozi pod italijanskim vplivom. Naš »nacionalizem« zato nima nobene samorastle resnično jugoslovanske miselnosti, marveč je od Lahov docela posnel tako svoja načela kakor metode politične borbe.

2. Od Lahov je prevzel načelo, da naroda oziroma države ne predstavljajo vsi državljani, marveč da so »nacija« samo eni, drugi pa »brezdomovinci«, »izdajalci« in »protidržavniki«, pa najsi celo predstavljajo večino naroda. S tem je demokracija v svoji korenini izpodrežana in se more proglasiti za »narod« in »državo« vsak, kdor razpolaga s sredstvi srove sile. V moderni demokraciji državi protidržavnih elementov, razen zločincev, sploh ne more biti, marveč so vsi enakopravni državljani, ki imajo zanjamoeno svobodo političnega prepričanja in udeleževanja v skladu z ostalimi in v mejah zakona, ki ga ljudstvo samo po parlamentu sebi daje. To je naglašal že plemeniti, od nemških fašistov umorjeni Rathenau. Skladnost in medsebojno dopolnjevanje različnih političnih nazorov ter njih izčiščenje in izravnavanje pa se doseže po parlamentarnosti. Kdor pa se pregreši proti zakonu, se kaznuje po zakoniti oblasti, ne pa po samozvancih.

3. Naš fašizem pa po laškem zgledu zavrača demokracijo in zagovarja diktaturo »močne osebnosti«. Ta naj ne bo vezana ne na ustavo, ne na kakršnikoli pozitivni zakon, ne na voljo in mnenje večine niti ima upoštevati najrazličnejše svobodne nazore o nalogah naroda in države, marveč naj bi z absolutno samovoljo narekovala vsem svoj političen zamisel in ga uveljavljala s silo. Ker se fašizem smatra nad zakonom, ga poljubno krši ali uporablja ali ukinja ali zopet uveljavi, kakor se mu zdi. To je stalna revolucija, pomeni stalno rušenje državnih temeljev, načelno zanikanje moralne vzajemnosti vseh članov naroda in opravičenje vsake samovolje in samoblastnosti, z eno besedo anarhijo. Fašizem opravičuje nasilno revolucijo tudi proti sebi samemu in je prosti povratek v dobo brezakonitiga samosilništva.

4. Zato je predržno, če »Narod« o jugoslovanskem nacionalizmu trdi, da je ustaven, legalen, praven! Ustava prepoveduje državljanom, da bi se proti državljanom oboroževali. Ustava zagotavlja vsakomur osebno svobodo, življenje in nedotakljivost imetja. Kdor sam sebi

ARETIRANI MORILEC STRANCARJA.

Rim, 25. jun. (Izv.) V Gorici so danes zaprli fašista Bressana, uradnika pri Goriskem hipotečnem zavodu, kateremu je dokazano, da je ubil Slovenca Strancarja. Ta slučaj je povedal poslanec dr. Besednjak Mussoliniju in mu pokazal tudi sliko ubitega Slovenca Strancarja.

OBRAMBA PROTI EVENT. NAPADU OD STRANI NEMČIJE.

Bruselj, 25. jun. (Izv.) Belgijski ministrski predsednik je v razgovoru s sodrušnikom lista »Indépendance Belge« izjavil, da ima že danes dovoljna zagotovila v svojih rokah za obrambo Belgije, če bi Nemčija napadla Belgijo. Herriot mu je izjavil, da bosta Anglija in Francija Belgijo podpirali v slučaju vsakega napada.

Pariz, 25. jun. (Izv.) Herriot je pri svojem obisku v Bruslju obvestil belgijske ministre o svojih razgovorih z Mac Donaldom in jim povedal, da bo sodelovanje Anglije, Francije, Belgije in Italije onemogočilo vsak napad s strani Nemčije.

STAVKA PARISKIH PEKOV.

Pariz, 25. jun. (Izv.) Pariski peki so stopili v generalno stavko. Zahtevajo 8 urni delavnik in v nedeljo popoln počitek. —

POLOM BANKE V GRADCU.

Dradec, 25. junija. (Izv.) Graška poštružnica »Splošne Depozitne Banke« je danes ustavila svoja izplačila.

OBDOJEN KORUPCIJONIST.

Praga, 25. jun. (Izv.) Zaradi afere z bencinom so bili obsojeni: Benoni na 24 mesecev ječe, Kolben na 20, dr. Svatek na 13, Nejedly na 10, Štufka in Malina pa vsak na 8 mesecev ječe. Dr. Svatek izgubi poleg tega svoj doktorski naslov.

dela »pravico«, ljudi jemlje kot talce, jih sodi in celo oropa življenja, njihovo imetje pa poškojuje in požiga, se po ustavi in kazenskih zakonih označuje za zločinca in kaznuje. Za take čine ne pozna zakon nobene opravičbe iz »političnih« razlogov. Kdor jih hoče opravičevati, kakor to dela »Narod«, mora preje zanikati dani zakon in njegovo brezpogojno veljavo. To pa je »Narod« tudi že večkrat storil, češ, da je »nacija« (to je orjunaško pojmovanje o njej) nad vsakim pozitivnim zakonom.

5. Ničveo je opravičevanje, da je »država« v nevarnosti. V Jugoslaviji ni bila država nikoli v nevarnosti. Če je sploh obstajala resna nevarnost socialne revolucije, se je oblast zavarovala proti njej z izjemnim zakonom. V političnem oziru pa v Jugoslaviji ni bilo nikoli nobenega drugega vprašanja kakor o notranji ureditvi države ali na podlagi centralizma ali na podlagi svobodnega sožitja politično samoupravljalnih se narodov. Borba za ti dve politični načeli se po ustavi v mejah zakona ne preprečuje; ustava celo sama predloča način svoje izpremembe. Nobena demokratska opozicijska stranka v Jugoslaviji pa se ni borila za to na protizakonit način. Sicer pa je za slučaj nelegalne borbe poklicana varovati zakon državna oblast, ki ima za to vsa sredstva na razpolago.

6. Ako »nacionalistični« tisk trdi, da so orjunaške organizacije v borbi zoper »protidržavne« elemente, katerih ni, take rekoče nadomestile javno oblast, kakor da bi ta svoje dolžnosti ne vršila, je to revolucionaren princip, ki mora državo razrušiti, ako bi se dosledno izvajal dalje. Kajti v tem slučaju sme vsak, ako ima le moč, sebe postaviti na mesto države in si prisvojiti njene naloge. Ta trditve državno oblast neizmerno ponižuje, ji jemlje vso avtoriteto in daje vsakomur pravico je proglasiti za nepotrebno. »Slovenski narod«, ki obsoja laški fašizem, jugoslovanskega pa zagovarja, s tem našo državo postavlja globoko pod stopnjo Italije in jugoslovanske narode proglašja za nižje, menj izobražene in napredne nego nepismeno, zasluženo in nezavedno laško ljudstvo. Kajti po »Narodovem« pisanju izgleda, da je Jugoslavija menj zrela za zakonito demokracijo nego Italija!

Zdaj pa vprašamo: Kdo je protidržaven, kdo revolucionaren, kdo ruši temelje Jugoslavije?

Občinske volitve.

Poljane nad Skotjo Loko: SLS 9 odbornikov, SKS 3, kmečko-delavska zveza 3, JDS 2. — SLS ima absolutno večino. Poleg že objavljenih imajo samo liste SLS občine: Radovica, Petrova vas, Griblje, Fara, Zminec, Dol.

Po več naših, a samo naših list imajo občine: Gradišče, Kolovrat, Konj, Trebeljevo, Dedni dol, Podboršt, Polica, Temenica, Zalna, Sv. Katarina.

Mnogor je kompromisnih list, kjer so naši privzeli po enega ali dva nasprotnika, da so se ognili volitvam. Hvalečnosti za to dobrohotnost od liberalcev seveda nimajo pričakovati. Po metodah, ki smo jih od je-deesarskega časopisa navajeni, se bo to smatralo kot »zmaga« »naprednjakov«.

Obmejni pretep pri Rakeku s smrtnim izidom.

Poročajo nam: Župan v Planini je prejel dne 21. junija 1924 od Orjuna v Planini sledeči dopis:

Planina, 21. junija 1924.

Županstvu občine Planina v Planini.

Dne 28. t. m. je Vidovdan, dan pričetka robstva in zopetne svobode, vsled česar zahtevamo, da se predvečer tega dne primerno praznuje. Naravno je, da je za izvršitev te proslave in drugih tozadevnih del najbolj kompetentna občina, odnosno nje odborniki. Vsled tega izvolite nam sporočiti, da li ste že kaj ukrenili v svrhu proslave in če niste, ali nameravate v tem pogledu kaj napraviti? Zahtevamo ta odgovor le zato, da zamoremo v slučaju, da je naš apel brezploden (slovnični), sami prevzeti iniciativo in delo v svoje roke. V tem slučaju obvestite vsaj prebivalstvo, da na ta dan izvrši svojo patriotsko dolžnost ter odpošljite na našo proslavo delegata občine. Ako se bode hotelo kljub našemu opozorilu ignorirano preiti preko tega dne, (slog!) bomo smatrali to kot izživljanje in negacijo države ter ne odgovarjamo za nikake posledice.

Kot rok za odgovor stavimo 48 ur od dne 19. junija 1924 8. ure dalje in to vsled tega, da se nam ne bi z eventualnim zategavanjem onemogočilo izvršitev predel. (Vrhunec slovensčine!) Če odgovora v tem roku ni, izvršimo proslavo sami. Toliko v obvestilo, da ne bode nesporazumljen.

Z odličnim spoštovanjem!

Za odbor Orjuna Planina:

Nino Mrhar, l. r. Egidij F. Perič, l. r.
t. č. tajnik. t. č. predsednik.

Na ta dopis je županstvo občine Planine odgovorilo takole:

Št. 1083-1924.

Orjuna

Planina pri Rakeku.

Na tamošnji dopis, ki ga je županstvo prejelo dne 20. t. m. sledeče: Proslava Vidovega dne se bo vršila na (dan) predvečer 27. t. m. z razsvetljavo in razobešenjem zastav ob 8 in pol zvečer. K temu kakor tudi k udeležbi sv., maše, ki bo v namen proslave na dan 28. t. m., se bo občinstvo povabilo potom razglasa pred cerkvijo v nedeljo 22. t. m.

Županstvo občine Planina pri Rakeku, dne 21. junija 1924.

Ziherl, l. r., župan.

Obenem s tem odgovorom je županstvo občine Planina poslalo okrajnemu glavarstvu v Logatec naslednji dopis:

Št. 1084-1924.

Okrajno glavarstvo

Logatec.

V prigrubu pošilja županstvo dopis tukajšnje Orjune in svoj odgovor. Kakor je iz priloženega dopisa Orjune razvidno. se je bati v dneh 27., 28., 29. junija velikih nemirov in motenja reda v občini. Županstvo vljudno prosi, naj glavarstvo blagovoli prihiti na pomoč in ukrene, da bo omenjene dni tukajšnje orožništvo še posebno posvetilo vso skrb obrambi miru in reda.

Glavarstvo se vljudno naproša za sporočilo, kaj je na ta dopis ukrenilo.

Županstvo občine Planina pri Rakeku, dne 21. junija 1924.

Ziherl l. r. župan.

»Slovenski narod« pa poroča dne 26. junija 1924 sledeče:

V noči od 23. na 24. junija med 24 in 1. uro je prišlo onkraj državne meje na italijanskih tleh pri Uncu do krvavega pretepa med skupino civilistov in italijanskimi finančnimi stražniki. Pri tem spopadu je bil italijanski finančni stražnik podbradad Lorenc Grego ubit, več pa težko ranjenih. Takoj nato so Italijani zaprli državno mejo, ukinili lokalne telefonske zveze in zabranili prehod preko meje. Truplo ubitega stražnika so pripeljali v Postojno. Železniški promet se vrši nepretrgoma. Mednarodne brzojavne in telefonske proge so tudi v obratu. Proti večeru se je na meji razporedila skupina 50 karabinjerjev, za katero se je razvrstilo večje število finančne straže in tudi oddelki italijanske milice. O polnoči pa so se ti oddelki odstranili proti Postojni in danes zjutraj patrolirajo na mestu incidenta in v okolici samo ojačena finančna straža. Naše oblasti so o dogodkih samih bile obveščene šele včeraj proti večeru. Čim so zaznale za incident, so odredile obsežne varnostne mere, da se incidenti ne ponovijo. Obenem so odredile natančno preiskavo.

»Slovenec« pa je istega dne dobil od svojega poročevalca iz Logatca sledeče obvestilo:

Dne 23. t. m. zvečer se je pripeljalo v Gorenji Logatec 3 Orjunašev iz Ljubljane na avtomobilu. Oboroženi so bili od nog do

glave, imeli so karabinke in granate. Tej skupini Orjunašev sta se pridružila 2 domačina. Zvečer, ko so bili že malo dobre volje, so se odpeljali iz Gorenjega Logatca z avtomobilom skoz ob meji na Planino in Unec. En dan preje — dne 22. t. m. se je eden naših financarjev na meji baje sam ustrelil. Orjunci so se radi tega z Lahi sprli, misleč ali trdeč, da so tega financarja Lahi ustrelili. Iz prerekanja se je razvil seveda »incident« in pobjo, v katerem so Orjunaši Lovrenca Grego ustrelili.

Preiskava bo, kakor je upati, dognala resnično stanje stvari. Na vsak način je treba reči, da se s takimi čini ne dela nič drugega nego da se okrepi laški fašizem, ki bo svojo »nujno potrebo« dokazoval s takimi obmejnimi incidenti. Pri celi stvari, ki jo »Narod« imenuje »misteriozno«, je najbolj zanimiva zveza med grožnjo planinske Orjune planinskemu županstvu z dne 21. t. m. in ekspedicijo Orjunašev v Planino dne 23. t. m.

Mi smo mnenja, da bi županstvo na Planini, ki samo ve, kaj hoče povodom Vidovega dne ukreniti, sploh ne bilo smelo odgovoriti Orjuni. Je-li Orjuna nadzorovalni organ županstva? Stvar županstva je, kaj da ukrene povodom proslave Vidovega dne. Orjunaši pa naj bi bili veseli, če se jih k taki proslavi sploh pripusti, ker vsaka proslava, ki ji prisostvujejo elementi, ki se zbirajo v Orjuni, trpi samo na ugledu in pomenu!

Kamniško okr. glavarstvo — ekspozitura J. D. S.?

Z ozirom na notico »Kamniško okrajno glavarstvo — ekspozitura J. D. S.«, priobčeno v Vašem listu dne 17. t. m., se pošlje v smislu § 19 tiskovnega jakona radi objave v postavnem roku sledeči uradni po-pravek:

1. Ni res, da je deločilo srezko poglavarstvo kandidatni listi S. L. S. za občinske volitve v Kamniku iz pristranosti zadnje mesto; res pa je, da se je to zgodilo skladno s § 12 občinskega volivnega zakona, po katerem so vlagati kandidatne liste praviloma šele po razgrnitvi pravomočnih volivnih imenikov, gorenja lista pa je bila vložena že pred tem rokom, in res je, da je srezko poglavarstvo postopalo po tem načelu še v sedmih drugih občinah brez ozi- ra na posamezne stranke, tako da je prišla S. L. S. ravno vsled tega v 5 občinah iz drugega na prvo mesto.

2. Ni res, da je župan Lipar iz Mengša prinesel dokazila, da so naprednjaki podpisali na svoji listi več pristašev S. L. S. brez njihove vednosti; res pa je, da je doprinesel on samo izjavo Miha Šimenca, proti kateri pa je govorila ne le proti-izjava pooblaščenega zastopnika Gospodarske napredne liste, marveč i po dveh dneh vložena nasprotna izjava Šimenceva, da je to listo podpisal. Vsled tega se lista ni mogla razveljaviti, pač pa se je prvotna Šimenceva izjava smatrala kot odstop od kandida- ture in se je zato črtal iz liste.

3. Ni res, da bi bil dr. Potokar prepi- soval kandidatne liste v sobi srezkega poglavarja dr. Ogrina; res pa je, da so splošni podatki o volitvah bili obema strankama na razpolago in da sta se tega tudi obe stranki posluževali.

Srezko poglavarstvo v Kamniku, dne 19. 6. 1924.

Srezki poglavar:
Dr. Fran Ogrin s. r.

Politična veda.

»Jaz se ne čudim temu, da ljudje, ki sovražijo svobodo, ne morejo trpeti onih, ki jo ljubijo. Njihova politika ni nič drugega kakor nepretrgana vrsta slabosti in predrznosti, nasilja in klečepazenja, ne-spameti in pokvarjenosti. Eno zaslugo pa jim priznam: razumejo se na svojo osebno korist. Zaraditega se pač ne sme nihče čuditi, da se upirajo vsaki sapi, ki bi jih mogla odpihniti z njihovega mesta.«

(Iz govora voditelja opozicije v angleški zbornici lordov, Chathama, 1. fe- bruarja 1924, ko je večina z 61 glasovi proti 32 zavrgla njegov predlog, da se Ameri- ka ne obdavi, vsled česar je izbruhnila vojska.)

Beleške.

Kako »Slovenski narod« pobija samega sebe. Iz govora senatorja Albertinija, ki je zavračal zagovor Mussolinija, kateri je v senatu pral sebe in fašizem, posnema »Slovenski narod« sledeči zanimivi odstavek: »Država ni Mussolini, država tudi ni fašistovska stranka, temveč država tvorimo vsi Italijani.« — Podčrtane besede je pod- črtal »Slovenski narod« sami V Jugoslaviji pa zagovarja ravno nasprotno teorijo.

Katastrofalna bedastoča. Pod naslovom Katastrofalni poraz poslanca Brodarja pri- naša »Jutro« politično beležko, da je Bro- dar videl, da se potaplja in si pomagal s »furlčiči«. »Tiger je torej v lastni občini postavljen pred vrata.« Na vse to zmago- slavje moramo samo povedati, da je obči-

na Hrastje, kjer je Brodar doma, postavila samo eno listo in to listo SLS. Backi, ki vse verujejo, kar »Jutro« prinese, pa bodo na- prej »zmagovali«.

»Vidila žaba, di se konj potkiva, pa i ona digla nogu« ali napihovanje slovenske JDS. »Jutro« sedaj po občinskih volitvah neprenehoma povdarja, koliko sta napre- dovali pri volitvah JDS in SKS, dasi je z zelenimi generali v hudem boju. Ko to čitamo, nam prihaja nehotno na misel tisti Črnogorec, ki se je bahal: »Ko može što- god protiv nas, jer je nas i Rusa 120 mi- ljuna.«

Dopisi.

Iz Loža. Ko je dne 20. t. m. tukajšnji žu- pan in posestnik Jakob Mlakar s svojo družino pospravil s polja krmo in stopil na lestvo, je padel naglo raz nje in obe- ležal mrtve, najbrž zadet od kapi. Kot pri- staš SLS je bil voljen pred tremi leti za žu- pana. Dasi preprost mož, je opravljal vse županske posle z največjo skrbjo in natanč- nostjo v splošno zadovoljstvo sam. Nenadna njegova smrt je pretresla vse in je z njim stranka zgubila enega najboljših mož. Da je bil pokojni splošno priljubljen in spoštovan, priča njegov pogreb, katerega se je poleg ogromnega števila občanov in tujecev brez razlike strank, udeležilo tudi tuk. uradni- štvo, orožništvo in finančni organi. Smelo trdimo, da Lož menda še ni doživel takega pogreba. — Svetila mu večna luč!

Semič. Z ozirom na razne, mene osebno žaleče dopise, katere zahrbtno pošilja neka ne posebno častivredna in vsem semiški- župljanom dobra znana oseba s Semiča iz osebne- ga maščevanja »Domovini« in »Jutru« v zad- njem času, odgovarjam na kratko kakor sledi:

1. Zaradi dopisov »Črešnjavec pri Semi- ču« v »Domovini« št. 23 in 25 sem vložil tož- bo.

2. Dopisa »Kot pri Semiču« v Domovini št. 25 žal ne morem staviti pod obtožbo, ker me dopisnik ne imenuje in samo namiguje. Prosim ga, naj me imenuje, naj kaj določnega pove in naj se podpiše kakor jaz.

3. Zaradi dopisa »Semič« v »Jutru« št. 148 izjavljam, da sem uredništvu imenovanega li- sta vpsal popravek, načelstvo »Kmetijske podružnice« Semič pa je nemudoma zaprosilo pri politični oblasti za uradni pregled raču- nov vinskega vzorčnega sejma, za katere se dopisnik tako zanima.

4. Na smešno odprto pismo kovača Ivana Dolterja v »Jutru« št. 149 odgovarjam z vpra- šanjem, zakaj me ne toži pri sodišču zaradi častikraje, ako so res moje obdolžitve neres- nične. Sicer se bo pa moralo itak državno pravdnštvo baviti z njegovo osebo zaradi jav- nega pohujšanja in takih reči, ki niso za jav- nost in katere preperečevati je dolžnost vsake- ga dušnega pastirja.

Vse obsodbe vreden je prostaški ton teh dopisov.

Obžalujem, da gori imenovana časopisa sprejemata take neumne osebne dopise, s ka- terimi jih nekdo spravlja v zadrego in svoje privatne bolečine obeša na veliki zvon.

Semič, dne 25. junija 1924.

Franc Krašna, kaplan.

Slomškova zveza.

TOVARIŠICE, TOVARIŠI!

Kakor je bilo že objavljeno, pohitimo dne 4. in 5. julija na zborovanje »Slomško- ve zveze« v Celje.

Čas, v katerem živimo ni ravno ugoden za nas, kar pa nas ne sme napraviti malo- dušne; kajti še tako oblačno nebo se prej ali slej zjasni. Tega se zavedajmo! Zavedaj- mo se pa tudi, da ravno taki časi zahtevajo odločnih, značajnih mož in žena tudi med slovenskim učiteljstvom. In z veseljem mo- remo priznati, da je še lepo število zaved- nih učitelj in učiteljic, ki hočejo vzgajati slovenski narod po načelih velikega slov- pedagoga Ant. Martina Slomška in ti bodo v zgoraj navedenih dne pohitili v Celje, da se navdušijo za versko narodne ideale krščanske vzgoje, kakoršne ima v svojem programu »Slomškova zveza«.

Vzgajati slovenski narod za življenje po veri, navduševati ali za vse lepo in ple- menito, utrjevati ga v zvestobi in ljubezni do svojega doma — to so visoki cilji, pred katerimi nas ne sme oplašiti bodeče trnje, ki ga nam mečejo pod noge s te ali one strani. Mi smo prepričani v dno svoje du- še, da je tako naše delo pravo ter najboljšje za narod in državo. Saj nas učijo izkušnje, da so ravno oni, ki so npravo-versko vzgo- jeni tudi najboljši državljani. Vse priče, ki jih kdo meče v tem pogledu na nas, nas ne morejo zadeti in raniti in to tem manj, ker vse naše delo naslanjamo na zakonita do- ločila, o čemer priča naše šolsko in izven- šolsko delo. Spominjamo ob tej priliki sa- mo na zborovanje naših podružnic, kjer naše učiteljstvo veliko razpravlja o kultur- ni in gospodarski povzdigi naroda in o po- globitvi državljanske in socialne zavesti. Istotako lahko pokažemo na svoje glasilo, t. j. na »Slov. Učitelj«, nad katerim se ne more spodtikati niti naš najhujši nasprot- nik. — Proč tedaj z malenkostnimi pomi- sleki in pridije vsi, ki se zavedate velikega domovinskega dela, ki ga vrši »Slomškova zveza«, na naše zborovanje! Oglasili so se

doslej v patriotskem delu že osiveli tova- riši in tovarišice, oglasili pa tudi mladi strelci, a še veliko jih je, ki še premišlju- jejo, oklevajo ter računajo — koliko bi jih stala udeležba. Vse take premisleke je tre- ba vreči čez krov, kadar gre zato, da s svo- jo udeležbo pokažemo, da nam je kaj na uresničenju visokih ciljev, za katerimi stre- mi organizacija, koje člani ste po svojem lastnem prepričanju in mišljenju. Pa še na nekaj vas hočemo opozoriti: boriti nam se je tudi za svobodo! Ustava nam jo sicer jamči, a žalostni pojavi med učiteljstvom kažejo, da bi nam jo radi tu in tam okrnili. To se pa zgodi ne sme. Svoboda je prvi pogoj vsake demokracije, vsega napredka in plemenitega tekmovanja. Toda vkljub vsem tem težavam in ugotovitvam uživali bo- mo le toliko svobode, kolikor si je bomo priborili sami za kar pa so potrebne zdru- žene moči, strnjene vrste. Zato še enkrat: pridite na zborovanje v lepo Celje, vi, ki ravnokar stopate v prelepi učiteljski poklic, vi, ki že delujete v njem kakor tudi vi veterani, ki ste nam bili vodniki doslej, pa hočete ostati zvesti dani besedi do konca svojih življenjskih dni. Pozdravljeni tedaj vsi naši člani in članice s Štajerske, Kranjske in Prek- murja.

Dnevne novice.

— Českoslovaški poslanik Jan Šebas v Sloveniji. Včeraj dopoldne se je pripeljal iz Belgrada českoslovaški poslanik g. Jan Šebas v Ljubljano. Na kolodvoru ga je sprejel ge- neralni konzul Českoslovaške republike g. dr. Otokar Beneš. Poslanik je odpotoval na Bled, kjer ostane njegova družina preko po- letja. Kralj Aleksander bo sprejel poslanika dr. Beneša v posebni avdijenci, nakar bo od- potoval poslanik v Prago, kjer se udeleži 12. julija konference male antante.

— Z ljubljanske univerze. Za študijsko leto 1924-25 je bil na tehnični fakulteti iz- voljen za dekana g. univ. prof. ing. dr. Aloj- zij Král. Kot prodekan bo posloval g. univ. prof. ing. Jaroslav Foerster.

— Promocije. Dne 27. junija t. l. ob 12 bodo na ljubljanski univerzi promovirani gg. Nikolaj Berus, Josip Ilc, Ivo Pertot in Albin Vilhar za doktorje filozofije.

— Slovenci v Newyorku. Slovenci v New- yorku niso bili doslej v nobenem delu mesta skupaj naseljeni, marveč stanujejo popolno- ma razpršeni na vse strani. Komaj da tod in tam stanuje po par družin skupaj. To je se- veda za celoto zelo kvarno, ker skoro ne mo- re nastopiti kompaktno in je zato kot take nihče ne pozna. Še-le v zadnjem času so se začeli Slovenci sistematično naseljevati in kupovati hiše v Ridgewoodu, kjer nameravajo kupiti od protestantov tudi cerkev in jo pri- rediti za svojo župnijsko cerkev pod imenom Marija Pomagaj. Kljub tej raztresenosti v ogromnem svetovnem mestu se je prvi slo- venski katoliški shod v Newyorku, ki se je vršil dne 25. maja t. l., kar najlepše posrečil. Vdeležilo se ga je do poldrug tisoč Sloven- cev. v slavnostnem sprevodu so vzbujale po- sebno pozornost žene in dekleta v kranjski na- rodni noši.

— 241 vrst je bilo v včerajšnji posebni izdaji »Slovenca« zaplenjenih.

— Praznovanje Vidovega dneva. Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da imajo biti po naredbi ministrstva za notra- nje zadeve na Vidov dan trgovine celi dan zaprte.

— Delo na letošnji Vidovdan. Glasom to- stvarnega lanskega odloka notranjega mini- strstva morajo biti na Vidovdan vse trgovine zaprte, dočim je industriji dovoljen obrat. Za- grebska trgovska in obrtna zbornica se je se- danj obrnila na notranje ministrstvo s prošnjo, da se dovoli vsaj popoldne delo tudi trgovini in drugemu gospodarstvu. Ako pa to ne bi bilo mogoče, pa naj se dovoli trgovinam, da morejo biti naslednji dan t. j. v nedeljo do- poldne odprte.

— Zapoštlavljanje domačih tiskaren. Vpo- kojeni podpolkovnik v Belgradu, g. Ando Po- pović je sestavil vojni album ter namerava izdati istega v 10.000 izvodih. Album bo ob- segal kakih 1500 slik iz svetovne vojne ter primerno besedilo v srbskem, francoskem in angleškem jeziku. V reklamnih letakih, ki jih razpošilja urednik časopisom, kakor tudi še posebej po pošti, je navedeno, da bo ta al- bum nekako reprezentančno delo naše države, da se bo tiskal v Berlinu in bo znašala cena za naročnike 300 Din. V letaku rabi za re- klamo jako krepke izraze in nazivlje vse one, ki albuma kljub njegovi ponudbi ne bi naro- čili, farizeje! — Nas zanima le dejstvo, da je urednik, četudi obstojajo prvovrstni grafični umetniški zavodi v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani, vendarle oddal naš albuma v Ber- lin, glavno mesto one države, katere vojak! so med svetovno vojno najbolj pustošili Srbi- jo! Gospod avtor se menda ni niti informiral o morebitni možnosti natisa njegovega dela v domači zemlji, temveč je oddal naročilo v tujino in bo tako brez vsake potrebe odšlo milijon dinarjev v — inozemstvo. — Naš de- nar se je tiskal v tujini, poštne znamke je ministrstvo pošte naročilo preje v Ameriki, zadnjikrat v Angliji, tem zgledom se očividno začeli slediti tudi že zasebniki. — Ako bo slo tako dalje, se naša domača grafična indu-

strija ne bo mogla nikoli tako razviti, da bi izločila inozemsko konkurenco, pa tudi brezposelnost grafičnega delavstva v naši državi ne bo mogla ponehati.

— **Islet Jadranske Straže** se vrši od 13. do 22. julija 1924 od Sušaka do Kotora z ogleđovanjem važnejših obmorskih krajev. Cene za vožnjo in hrano na parniku znašajo za I. razred 3.800 Din, za II. razred 3.300 Din. Na železnici do Sušaka je dovoljen popust (najbrž 75 odstot.). Priglase sprejema obenem z denarjem le do 1. julija t. l. Jadranska Straža, Ljubljana, Turjaški trg št. 3-II. (tel. št. 47).

— **Okrožni urad za zavarovanje delavcev** v Ljubljani nas naproša za objavo sledečega svojega ukrepa: Počeniši z mesecem julijem t. l. urad plačilnih nalogov, ki znašajo na mesec 30 Din in manj, ne bo več razpošiljal vsak mesec, temveč za tri mesece skupaj, tako, da bodo obsegali prihodnji plačilni nalogi mesece julij, avgust in september itd. Gg. delodajalci, ki bi s tem ne bili zadovoljni, se naprošajo, da to sporoče uradu po dopisnici, sklicujoč se na opr. št. X—9448-24, na kar se jim bodo dostavljali plačilni nalogi, kakor doslej za vsak mesec posebej.

— **Nesreča na železnici.** V bližini postaje Medvode je povozil večerni brzovlak železniškega delavca Josipa Bečana. Vožki, ki se je vračal iz službe domov, je obležal na mestu mrtev. Kako se je nesreča pripetila, se ne more ugotoviti. Bečan zapušča vdovo in 5 nepreskrbljenih otrok.

— **Trgovska, industrijska in bančna podjetja**, ki nameravajo sprejeti nov pisarniški naraščaj, naj se blagovolijo obrniti na ravnatelja Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, kateri bo po najboljšem poznavanju sposobnosti absolventov in absolventinj priporočil vedno take, ki bodo odgovarjali posebnim zahtevam raznih strok. Dosedanji absolventje in absolventinje so s svojo uporabnostjo v službi dokazali, da je pouk na šoli praktičen in da šola prav dobro dosega svoj namen. Priznalna pisma najrazličnejših podjetij so najboljši dokaz, da šola vzgaja dober trgovski naraščaj.

— **Kopališki zdravniki v Rogaški Slatini.** Ministrstvo narodnega zdravja je imenovalo gosp. dr. Karola Pečnika kopališkim zdravnikom v Rogaški Slatini. Kot dolgoletni kopališki zdravnik v zdravilišču Kairo v Egiptu ordinira tudi v francoskem, angleškem in laškem jeziku, kar bo kopališču dobro došlo. Kot kopališki zdravniki so letos na novo imenovani: Srb Dragutinović, Slovenec Pečnik in Hrvat Čokurić, od prej ostanejo Slovenci Kolterer, Lavrič in zobozdravnik Treo.

— **Sprememba voznega reda.** Potniški vlak, kateri odhaja po sedanjem voznem redu iz Maribora gl. k. v Avstrijo ob 5. uri 44. minut, odhaja ob 1. julija naprej iz Maribora gl. k. že ob 5. uri ter potniški vlak, kateri odhaja sedaj ob 20. uri pa že ob 19. uri 25 minut. Prihod v Gradec ostane nespremenjen.

— **Za velikega župana primorsko-krajiške oblasti** je imenovan Jovan Mojsilović, kr. banski svetnik.

— **Občni zbor orožniških vpokojencev.** Na letošnjem rednem letnem občnem zboru društva orožniških vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani, dne 15. junija t. l. pri Novem svetu v Ljubljani so bili soglasno izvoljeni: Martin Majcen za predsednika, Valentin Legat za podpredsednika, Ivan Horvat za tajnika, Ivan Rus za tajnikovega namestnika, Josip Cegnar za blagajnika, Franc Rožanc za blagajnikovega namestnika, Kocjančič Miha, Čebular Franc, Ožbalt Ivan, Počkar Josip in Habjan Nande za odbornike; Lovša Josip, Wiedewohl Ivan, Dolar Ivan, Križaj Vinko in Smrekar Silvester za odbornikove namestnike ter Debelak Anton in Kovačič Anton za pregledovalce računov.

— **Ras Tafari v Belgradu.** Kakor poroča neki belgrajski list, se bo abesinski vladar Ras Tafari na povratku iz Evrope vozil preko Balkana ter se bo par dni ustavil tudi v Belgradu.

— **Monopolizacija letošnjih pridelkov?** »B. Novosti« poročajo, da se v Belgradu snuje konzorcij s kapitalom ene milijarde dinarjev, ki bo odkupil letošnje poljske pridelke.

— **Šolske lekarne.** Ministrstvo za narodno zdravje je ministrstvu za prosveto predložilo načrt dr. Dobro G. Popovića za uvedbo malih šolskih lekarn. Vsaka šola naj bi dobila malo lekarno, v kateri bi bila vsa najnujnejša sredstva, ki so potrebna za prvo pomoč.

— **Kongres kulturnih društev.** Povodom Radičevićeve spominske slavnosti je imela »Matica Srpska« sejo, katere so se vdeležili zastopniki raznih kulturnih društev. Sklenili so, da se meseca septembra skliče v Novi Sad kongres vseh kulturnih društev. »Deutsches Volksblatt« pripominja ob tej vesti, da se narodne manjšine kongresa najbrže ne bodo mogle udeležiti, ker jih ne bodo posebej vabili.

— **Pojasnilo.** G. Franc Gregorin, rezbar v Št. Vidu nad Ljubljano, ni istoveten s Francem Gregorinom, ki objavlja v »Slovenec« z dne 24. junija neki preklie. Rezbar Franc Gregorin ni s to stvarjo v nobeni zvezi.

— **Ponarejalci potnih listov v Zagrebu.** Zagrebška policija je temeljem neke ovadbe odkrila družbo, ki se je počela s ponarejanjem potnih listov v Ameriko. Kmetje so plačevali za te potne liste po 560 do 600 dolarjev. Družba je imela dobro organizirano služ-

bo, da je odpremljala ljudi čez mejo v Trst in Pariz. Večino krivcev je policija že zapolila, in sicer Luko Radmana, Martina Jurana, Vatroslava Bajčica in Aleksandra Radovića. Lovro Puhek in Alfred Rosenberg-Ružić sta zaenkrat ušla.

— **Spominska cerkev na Duvanjskem polju.** Dne 8. julija polože na Duvanjskem polju temeljni kamen za spominsko cerkev. Verske obrede bo izvršil zagrebški nadškof dr. Ante Bauer. Zgradbo cerkve vodijo »Bratje hrvatskega zmaja«. Za cerkev je zbrala Zadruga hrvatskih učiteljev 42.000 Din.

— **Nova vojašnica.** Na vojaškem letališču v Novem Sadu so začeli graditi novo moderno vojašnico za letalske čete.

— **Stanovanja za uradnike v Novem Sadu.** Finančno ministrstvo je dovolilo kredit za zgradbo 30 stanovanj za uradništvo finančne direkcije v Novem Sadu.

— **Za preskrbo pitne vode v Nišu.** Ministrstvo za poljedelstvo in vode je poslalo v Niš komisijo, ki naj prouči vprašanje, kako Niš in okolico preskrbeti s pitno vodo.

— **Chinoferrin** kina železnato vino je najboljšo sredstvo proti slabokrvnosti, boleznim v želodecu in najboljšo okrepčevalno sredstvo pri rekonvalescenzi. Dobiva se v vsaki lekarni. Zahtevajte edino le Chinoferrin, kateri je najboljši.

Iz Prekmurja.

Nacionalizem naših liberalcev. Slovenski liberalci se vedno blijejo na svoje »junaške« prsi, da so največji nacionalci sveta. Imajo svoje bojne organizacije. Kakor čitamo po listih, so tudi dali duška svojemu delovanju z umori in krajo. Vemo, da je ta nacionalizem samo krinka gotovih gospodov, katerim gre za denar, ne pa za narod in domovino. Da jim tudi mi Prekmurci ne moremo verjeti, nam jasno dokazuje gotova dejstva. — Lani ob volitvah so se na vso moč trudili za mandate. Za to jim je pa bilo treba volivcev. Kdo jih bo volil in s kom sklenene zveze, jim je bilo vseeno; za vrata so postavili za to dobo tudi svoj našemljeni nacionalizem. Vse stranke so se vrgle na Prekmurje, vsaka je hotela dobiti kar dva poslance. Tako tudi demokratje. Njihov kandidat je bil naš dični markišovski Kühr, izdajatelj enega najbolj interesantnih listov v Jugoslaviji: »Mörszbe Krajine«. Ta človek je bil eden najhujših mažaronov. On je vodil mažarske in mažaronske demonstrante v Soboti, ko se je tam mudila razmejivna komisija. Tega liberalca seveda niso hoteli videti; samo da bi njihov kandidat prišel do mandata, je bil dober »nacionalistom« najhujši mažaron! — Omenjeni list še vedno izhaja. G. Kühr ga finansira z denarjem, ki ga je dobil za časa volitev! Kajne, lepo vsoto je mogel dobiti, da že leto dni izdaja list brez naročnikov! G. Kührarja pa njegovi zavezniki nič niso »pogojuslovenili«, ampak on še vedno naravnost iredentistično piše za Mažare in mažarone. Kakor slišimo, gotovi liberalni »nacionalisti« še vedno paktirajo z mažaronom Kührjem. Seveda se mi Prekmurci zgražamo nad takim izdajstvom slovenskih liberalcev in bomo pomeli z njimi, da ne bodo škodovali našemu resničnemu, idealnemu in požrtvovalnemu nacionalizmu.

Štajerske novice.

Š **Za sodni okraj Kozje** so občinske volitve razpisane z dnem 22. junija in se vršijo v nedeljo, dne 14. septembra.

Š **Glasbena Matica v Mariboru** priredi dne 28. junija 1924. v Rogaški Slatini koncert. Vrši se bo večer ob 20. uri v Zdraviliškem domu.

Š **Maturanti mariborske gimnazije iz leta 1899** se vabijo na prijateljski sestanek v Maribor, dne 14. julija. Udeleženci se naj javijo Martinu Petelinšku, katehetu v Mariboru.

Ljubljanske novice.

Ij **Seznami pripadnikov posameznih davčnih druš** I. in II. razreda priredbenega okraja trgovske zbornice v Ljubljani in III. ter IV. razreda priredbenega okraja Ljubljana mesto so izgotovljeni in bodo razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem pri davčni administraciji v Ljubljani skozi 15 dni, to je v času od 16. junija do 30. junija 1924 ob navadnih uradnih urah. — Več na razglasih, ki so nabiti na mestnih deskah na magistratu in v Sp. Šiški.

Ij **Oddaja »Kolezije« v najem.** Mestna občina ljubljanska namerava oddati za več let v najem gostilniške in stanovanjske prostore v »Koleziji« s tozadevnimi pritliklinami in vrto brez kopališča najvišjemu ponudniku. Ponudnik se mora poleg tega obvezati, da bo izvršil popravo salona, hišne fasade, prepletkanje oken in vrat, prebeljenje in preslikanje sob ter druga potrebna popravila na lastne stroške. Tozadevne ponudbe vlagati so pri mestnem gospodarskem uradu do 30. junija 1924. S ponudnikom, ki bo mestni občini ugajal, se bomo potem spustili v dogovor in sestavili pravilno najemno pogodbo.

Ij **Poboj v Vodmatu.** Prednočnim okoli pol 10. ure se je pripeljal z izvoščekom 28 letni hlapec Karel Znidar iz Celovške ceste št. 75 k posestnici Mariji Dečmanovi v Novem Vodmatu. Prišel je kot poznan vasaalec k njeni hčerki Malki. Ko je vstopil v hišo je

iznenadil lepo Malko v razgovoru s 27 letnim Poldetom Malinom, delavcem pri tvrdki »Slograd« v Sp. Šiški. To iznenadenje je Znidarja silno razburilo in vnel se je med obema hud prepri, ki se je končal s pretepom. Malin je napadel došlega tekmeča z velikim, ostrim žepnim nožem in ga je sunil enkrat v rebra in večkrat v trebuh in sicer tako močno, da so mu izstopila čreva. Znidar se je umaknil iz sobe in se je opotekel skozi vežo ter je padel in obležal pred izvoščekom na cesti. Izvošček ga je naložil na voz in ga je odpeljal v bolnico. Njegov položaj je brezupen, mož se bori s smrtjo. Malin je po svojem krvavem dejanju hotel izvršiti samomor, kar so mu pa navzoči zabranili in so ga izročili policiji, ki vodi tozadevno preiskavo in ga izroči nato deželnemu sodišču.

Ij **Saje so se vnele** v dimniku hiše na Sv. Petra cesti 54. Močan dim, ki ga je gnal precej hud veter iz dimnika je opazil tudi grajski čuvaj, ki je takoj obvestil gasilno postajo. Odšla sta tja dva gasilca, ki sta ogenj kmalu zadušila. Zgorelo je par podstrešnih stopnic, druge škode ni.

Ij **Sprla sta se** dva ljubosumneža F. K. in F. B. na Krekovem trgu in sicer zaradi neke neodločne Marjetke, ki je morda čakala, kdo bo hujši in bolj vreden njene ljubezni. Obmetavala sta se ob njeni navzočnosti s pestmi in dežnikom, dokler ni prišel stražnik, ki jih je spravil narazen in odpravil domov.

Ij **Napačen defektiv.** K natakariči Barbari Medur v hotelu »Soča« je prišel neki R. Šulaj. Predstavil se ji je za policijskega detektiva in je zahteval njeno legitimacijo. Presenečena Barbka, ki ni imela pojma, kaj ima detektiv z njo opraviti, se je legitimirala, naka je napačni detektiv zabeležil njeno ime in odšel z opazko, da lovi verižnike in da gre še k Tratniku tudi na Sv. Petra cesti. Kaj je možakar nameraval, se ne ve; policija ga je aretirala.

Ij **Ukradena zavesa.** Na Opekarški cesti je bila ukradena Josipini Bitenčevi iz okna 200 Din vredna zavesa. Tat je odnesel iz okna tudi krožnik, na katerem je bilo okrog 2 kg mesa.

Ij **Polietjske ovadbe.** Včeraj je bilo prijavljenih 22 ovadb in sicer: tatvina 1, kaljenje nočnega miru 1, pijanost 2, prestopkov cestno policijskega reda 10, navijanje cen 1, napačna navedba imena 1, telesni poškodbi 2, poverba 1, ples brez dovoljenja 1 in 1 ogenj v dimniku.

Ij **Poskušen vlom na Glincah.** Neznani zločinec je poskusil vlomiti v brivnico Albina Šinkovca na Glincah štev. 160. Odprl je s ponarejenim ključem vrata v brivnico, odnesel pa ni ničesar, ker je bil brkone prepoden in je pravočasno pobegnil.

Cerkveni vestnik.

e **Duhovniki semiške dekanije** nimajo sestanka sodalitatis v Dragatušu 2. julija, kakor je bilo prvotno določeno. Sestanek je preložen radi raznih ovir na poznejši čas.

Šolski vestnik.

Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Vpisovanje gojenk za I. razred ženske realne gimnazije v Ljubljani se vrši v pondeljek 30. junija t. l. ob 9. do 11. ure dopoldne. Sprejemni izpit se vrši dne 1. julija t. l. ob 8. uri zjutraj. Natančnejši pogoji za sprejem v I. razred gimnazije so razvidni na črni deski v pritličju zavoda.

Mestni deklški licej v Ljubljani. Ravnateljstvo opozarja gojenke absolventke 4. razreda meščanskih šol in absolventke 4. razreda drugih srednjih šol, da se odpravi s pričetkom šolskega leta 1924-25 peti razred liceja pri zadostnem številu pripravljenih gojenk.

Naznanila.

Ježica. Pevsko društvo »Zora« na Ježici bo priredilo v nedeljo 29. junija koncert v dvorani Kat. izobr. društva na Ježici. Koncert bo ob 3. popoldan in ob 8. zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Izredna glavna skupščina Jugoslovani. Zveze za tujski promet v Sloveniji se vrši dne 2. julija t. l. ob pol 11 dopoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Na dnevnem redu je: Poročilo o delovanju društva, izprememba pravil, volitve odbora in nadzorstva in slučajnosti. Skupščina je sklepčna brez ozira na število udeležencev.

Prosveta.

pr **III. zadnja javna produkcija gojencev** tukajšnjega konservatorija se vrši danes ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Ta produkcija ima popolnoma koncertni značaj, saj nastopijo na njej najboljši Matični gojenci med temi 5, ki letošnje leto absolvirajo konservatorij. Spored je zelo bogat in izredno zanimiv. Vsi prijatelji Glasbene Matice se ravno s te produkcije lahko prepričajo, kako resno in vzvišeno nalogo vrši Glasbena Matica med našim narodom, ko mu nudi na svojih zavodih muzikalno izobrazbo do najvišje popolnosti. Obisk nocojšnje produkcije toplo priporočamo.

pr **Oton Zupančič: Veronika Deseniška.** Tragedija v petih dejanjih. V Ljubljani 1924. Natiskana in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 185 strani. Troje izdat: Sološne knjiž-

nice zvezek št. 28, cena broš. Din 25, vez. Din 32. Nadalje finejša izdaja v večji obliki na finem papirju: cena broš. Din 52, vezana v polplatno Din 60, v celo platno 66 Din. Slednjič luksuzna izdaja v omejenem numeriranem številu 200 izvodov z lastnoročnim podpisom avtorja v elegantni vezavi v celem usnju Din 130. (Luksuzna izdaja bo gotova v prihodnjem tednu.) — Pravkar je izšla v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani najnovejša izvirna tragedija našega odličnega pesnika Otona Zupančiča: Veronika Deseniška. Slovenci nismo kmalu imeli takega izvirnega remek-dela, ki bo — kakor smo informirani — v jeseni doživelo v našem Narodnem gledališču tudi svojo prvo uprizoritev. Gotovi smo, da bo ta knjiga romala iz roke v roko v vseh slojih. Bogati vrecle te knjige v pesniškem, jezikovnem in kompozitornem oziru bo nudil vsem ljubiteljem dobre in lepe knjige prvovrstni in trajni duševni užitek. Po svoji zanositi pesniški dikciji in vzorni lapidarni stilizaciji — prepričani smo, da se bo marsikateri stavek iz Veronike Deseniške uvedel kot stalni citat — bo knjiga tudi kaj primerna za šolsko pomožno čtivo v višjih razredih srednjih šol. Založnica Zvezna tiskarna in knjigarna se je potrudila, da je knjigo opremila dostojno in primerno njeni krasi notranji vrednosti. Posebno je ustregla naši javnosti tudi s tem, da je založila delo v raznih izdajah, v ljudski, finejši in luksuzni izdaji, tako da bo pristopna vsakomur po njegovem okusu in gospodarski moči. Vse tri izdaje so opremljene z najnovejšo avtorjevo sliko v izvrstni reprodukciji. Če katero, se to najnovejšo Zupančičevo delo samo po sebi priporoča.

Po svetu.

Nov slovenski monsignor v Ameriki.

Te dni je papež Pij XI. imenoval slovenskega župnika Matijo Bilbana na Gilbertu, Minn., za monsignora in apostolskega protonotarija. Ob tej priliki piše chlevelandsko »Glasilo K. S. K. Jednote«:

Danes je samo država Minnesota tako srečna in ponosna, da ima kar dva slovenska Monsignora in sicer: Rt. Rev. Msgr. Anton Ogulina v St. Paul, Minn. in Rt. Rev. Msgr. Bilbana na Gilbert, Minn. Leta nazaj smo imeli običajno v Minn. tudi slovenskega škofa.

Msgr. Matija Bilban je bil rojen v Zopgah na Gorenjskem dne 21. febr. 1863. Šolal se je najprej doma, potem pa v Ljubljani. Meseca oktobra 1883 je prišel v Ameriko, kjer je najprej nekaj časa študiral v Collegeville, Minn.; potem je nekaj let poučeval v minnesotskih javnih šolah, pri čemer si je pridobil mnogo življenjskih izkušenj. Nato je vstopil v St. Thomas Seminary, St. Paul, Minn. in tam 6 let študiral modroslovje in bogoslovje. Po dovršenih študijah je bil dne 17. dec. 1892 povseden v mašnika ter je kot semeniški duhoven nekaj časa ob nedeljah obiskoval različne kraje v nadškofiji. Dne 1. marca 1893 je bil poklican v Tower, Minn. in od tam je kot duhovni pomočnik Rev. Jožefa Buha upravljal misijona na Ely in Tower. Dve leti pozneje je postal duhovni oskrbnik misijonov na Ely, Virginia in Mt. Iron. V oktobru 1896 je bil postavljen za župnika cerkve luške Matere Božje v Virginiji z odvisnimi misijoni: Eveleth, Mt. Iron in Biwabik. Postavil, ali dovršil je med drugim cerkve v Evelethu, Mt. Ironu, Sparti, Virginiji in Biwabiku; poleg teh pa je oskrboval tudi misijonski postaji McKinley in Elba. Njegovi župljani so bili najrazličnejših narodnosti kakor Angleži, Francozi, Italijani, Nemci, Slovenci, Hrvati, Poljaki, Čehi itd., katerim je č. g. Bilban kot spreten lingvist vedno ustregal. Leta 1909 je zgradil na Evelethu krasno novo cerkev sv. Družine in lično župnišče; od tam je bil pa kasneje prestavljen na farno sv. Jožefa na Gilbert, kjer še danes pastiruje.

G. Bilbanovo ime je nerazdružljivo zvezano s takozvanim Iron Rangem v severni Minnesoti. Tekom svojega 40 letnega bivanja v ondotnih pokrajinah je storil jako mnogo za socialno povzdigo in ohranitev sv. vere med tamošnjimi rudarji in naseljenci, med katerimi je splošno znan in zelo priljubljen. Novoimenovanemu slovenskemu monsignoru in protonotariju v Ameriki tudi naše iskrene častitke!

— **Češkoslovaška vlada proti divjim zakonom.** Kakor drugod je tudi na Češkoslovaškem mnogo vojnih vdov, ki žive v »divjem zakonu« in se nočejo poročiti, da ne izgube pokojnine. Vlada je za vse take vdove, ki žive v konkubinatu, odločila, da izgube vsako pravico do pokojnine. Župnim uradom je pod obično denarno kaznijo prepovedano, da takim vdovam potrdijo pobotnice.

— **Nravna obnova in fašizem.** Listi beležijo, da je bivše glavno fašistovsko glasilo »Corriere Italiano« priobčevalo roman znane pornografičnega pisatelja Guida da Veronaes: »Mata Hari«. Kakor vsa druga dela tega pisatelja je bil tudi ta spis na indeksu, a razen tega ga je cerkvena oblast posebej prepovedala pod cerkvenimi kaznimi. Bil je namreč preko vseh meja umazan. Značilno je za fašizem, ki se je hvalil, da hoče italijanstvo naravno preroditi, da je v svojem glavnem glasilu širil tako umazano literaturo.

Gospodarstvo.

Borzna poročila.

Ljubljana, 25. junija 1924.

ZAGREBSKA BORZA.

Na današnjem deviznem in valutnem trgu je bila tendenca čvrsta. Narodna banka ni intervenirala. Promet je bil jako velik. — Po borzi manj čvrsto, ker kupuje Beograd.

Devize in valute.

(V oklepajih kurzi od 24. junija.)

Pešta 0.10—0.12, Berlin 0, Italija 3.7030 do 3.7330 (3.6950—3.7250), London 371.10 do 374.10 (370.50—378.50), Newyork 85.30 do 86.30 (85.25—85.75), Pariz 4.52—4.57 (4.58.50 do 4.6550), Praga 2.54—2.57 (2.53—2.58), Dunaj 0.1206 do 0.1226 (0.1204 do 1220), Curih 15.2685—15.3685 (15.12—15.22), efektivni dolarji 84.75—85.75 (84—85).

CURIŠKA BORZA.

(V oklepajih kurzi od 24. junija.)

Pešta 0.0070 (—), Berlin 1.35 (1.3450), Italija 24.35 (24.40), London 24.40 (24.41), Newyork 563.50 (563.25), Pariz 29.55 (30.—), Praga 16.65 (16.65), Dunaj 0.007940 (0.007950), Bukarešt 2.45 (2.45), Sofija 4.15 (4.10), Beograd 6.65 (6.70).

Vrednostni papirji.

Hrvatska eskomptna banka, Zagreb, 126 do 127, Hipotekarna banka 62—63, Jugoslavenska banka, d. d. Zagreb, 116—117, Prva hrvatska štedionica, Zagreb, 915—917.50, Slavenska banka d. d. Zagreb 110 do 115, Srpska banka 140—141, Dioničko društvo za eksploataciju drva, Zagreb, 120—125, Hrv. Slav. d. d. za ind. ščera, Zagreb, 1.085—1.090, Narodna šumska ind., Zagreb, 85—89, Našica 93 do 95, Guttman 860, Slavonija 101—102, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, 590, Papirnica, Vevče, 157, 7 odstot. invest. posojilo 65—65.50, Vojna odškodnina 125—126.

DUNAJSKA BORZA.

Dunaj, 25. junija. (Izv.) Devize: Beograd 816 do 820, Budimpešta 0.83 do 0.89, Kodanj 11.880—11.920, London 306.800—307.800, Milan 3054—3066, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3737—3753, Varšava 13.700—13.800. — Valute: dolarji 70.460—70.860, angleški funt 305.000—306.600 francoski frank 3705—3735, lira 3060—3080, dinar 813—819, češkoslovaška krona 2082—2098.

PRAŠKA BORZA.

Praga, 25. junija. (Izv.) Devize: Lira 147.75, Zagreb 39.65, Pariz 179.75, London 146.80, Newyork 34.

Žetveni izgledi v Evropi.

Zaradi mraza je stanje posevkov v severni Evropi zelo zaostalo. V Belgiji in na Poljskem je žito zelo trpelo radi slane.

Veliko bolje je v srednji Evropi, kjer so dosedaj napravile škodo samo sporadične nevihte. Največ škode je napravil pred par tedni orkan na Ogrskem. V Češkoslovaški je stanje posevkov zadovoljivo, v Romuniji radi suše bolj slabo. V Avstriji se obeta letos izredno dobra žetev. Kakor poroča internacionalni agrarni institut v Rimu, bo letos na svetu nadprodukcija pšenice. Ta institut je izračunal, da znašajo rezervne zaloge pšenice v eksportnih državah približno 30 milijonov ton med

tem ko znaša skupna potreba vseh uvoznih držav 14.2 milijonov ton.

Te številke so važne tudi za našo državo. Ker vlada v Severni Ameriki nadprodukcija, je predložila vlada Združenih držav parlamentu zakonski predlog o valorizaciji pšenice. Na podlagi tega osnutka bi vlada severnoameriških Združenih držav odkupila pšenico od producentov po ameriških dnevnih cenah in jo potem ponudila na evropskih tržiščih pod tamkajšnje tržno ceno. Na ta način upajo severnoameriške Združene države plasirati na evropskih trgih svoj prebitek na pšenici. To je važno tudi radi tega, ker se obeta jeseni močna konkurenca ruskega žita, ki bo — po ruskih poročilih — prišlo v velikih množinah zopet na evropski trg.

Treba bo vpoštevati pri tarifih kakor tudi pri carinah ameriško konkurenco, ki postaja vedno bolj občutljiva tudi v Jugoslaviji kamor prihaja dosti ameriške moke.

Tržno poročilo.

Cene živine, telet in prašičev dne 25. junija v Ljubljani. Voli debeli za kg žive teže po Din 13—14.50, voli rejeni za kg žive teže po Din 12—13, voli za vprego za kg žive teže po Din 13—15, bikji rejeni za kg žive teže po Din 10—12, Krave rejene 10—11.50, krave klobasariče 7.25—9, živa telela težja debela 17—18, živa telela lažja rejena 15.50—16.50, Prašiči domači debeli 16.25—17, Prašiči domači peršutariji 15—16, Prašiči zaklani 23 do 23, prašiči banaški živi 20—22.50. — Vse cene nekoliko poskočile, to pa radi tega, ker je vsled košnje in nujnega drugega dela na deželi veliko manj ponudb, nekaj pa upliva tudi znižana izvozna carina. Ni pa verjetno, da bi se sedanje cene obdržale. Vsled dobre krmske letine bo prav kmalu dosti ponudb in tedaj bodo cene živini začele padati. Pričakovati je, da bodo cene v teku enega meseca znatno popustile.

Pomača mast. Tekom tega tedna se je domača mast dvakrat občutno podražila. — Znamka Gayrilović je notirala v ponedeljek 23. t. m. sode po kg 200.— po Din 31.50. Zvečer istega dne je cena skočila na Din 32.50, 24. t. m. pa že na Din 33.50, to je za Din 2.— v dveh dneh ali 6.3 odstot.

Navzlic temu, da upliva na podražitev ameriška mast in dejstvo, da se je v zadnjem času izvozil večji kvantum domače masti, se tako visoka in hitra podražitev domače masti ne more smatrati za opravičljivo.

Ameriška mast notira v sodih po 170 kg Dol 30.05, po 50 kg 30.30, po 25 kg 30.45. Ameriška slanina osem desetlin Dol 23.50, deset dvanajstin Dol 24.—, dvanajst štirinajstin Dol 25.15, vse za 100 kg feo kolodvor Ljubljana. — Kako veliki in hitri izpremembi cen je podvržena ameriška mast naj pokaže sledeče: 6. t. m. cena za kg 100, dolarjev 29.25,

7. t. m. 29.10, 12. t. m. 29.50, 13. t. m. 29.80, 14. t. m. 29.65, 17. t. m. 29.80, 20 t. m. 30.10, 25. t. m. 30.05. — Osnovno ceno tvori vedno sod po kg 170 (tierces). Manjši sodi po kg 50.— (firkins) so 25 centov, zaboji po kg 25 (casses) pa 40 centov nad osnovno ceno. Ista podražitev je tudi pri ameriški slanini.

Riž. Radi zadostne množine vode so se letošnja plantaže, ki so zasajene z rižem, znatno razširile. Letošnja žetev obeta biti zelo dobra. Zaloge lanskega pridelka se vedno bolj krčijo. Najfinejši tipi so na tržiščih zelo redki. Za novo blago se že delajo terminske kupčije in sicer za dobavo v oktobru in decembru na baisse Lit 180.

Sladkor je zelo čvrst in povpraševanje po tem blagu živahno. Poročila iz vseh sladkornih centrov govore o izpraznjenih zalozah. Češiti trg že 14 dni ne notira, to je ne stavi nikakih ponudb, ker pričakuje še ugodnejših cen. Danes notirajo kocke Lit 290, kristal 270, franco vagon Trst.

• • •

g Carinska konferenca na Rakeku. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse interese, da se vrši XIV. redna carinska konferenca na Rakeku v ponedeljek dne 30. junija t. l. ob 6. uri popoldan v zgradbi carinarnice.

g Carinska konferenca v Ljubljani. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse interese, da se vrši prihodnja carinska konferenca v ponedeljek, dne 30. junija t. l. ob 6. uri popoldne v posvetovalnici zbornice.

g IV. Ljubljanski vzorčni velesejem obeta biti po dosedanjih izglelih ena največjih narodno-gospodarskih manifestacij, kar jih je bilo še v Jugoslaviji prireditelj. Krog razstavljalcev se bo izpopolnil poleg lanskeoletnih z celo vrsto novih, ki bodo prinesli svoje prvovrstne novosti. Pa tudi dotok kupcev bo močan, zlasti vsled tega, ker je Ljubljanski velesejem splošno priljubljen širom države. Zasigurani so že večji poseti kupcev iz Srbije, Hrvatske, Banata, Bosne in seveda tudi iz Slovenije. Provedena je obširna akcija, da se letos tudi kmetovalci močno pritegne na obisk sejma in nakup njim potrebnih predmetov. Letošnji velesejem se vrši že poprej kot prejšnja leta, namreč 15. avgusta s čemur je zlasti kupcem izven Slovenije zelo ustreženo, ki zamorejo svoje trgovsko potovanje zvezati z izletom v našo divno Gorenjsko. H dobri izvedbi akcije za pridobitev največ mogoče kupcev, se imamo zelo zahvaliti trgovskim korporacijam po celi državi, ker vsaka organizira v svojem okolišju poset svojih članov. Značilno je, da se bodo letos legitimacije za poset sejma in polovično vožnjo na železnici (tudi na brzovlakih) prodajale v preko štiristo krajih naše države. Podani so vsi predpogoji za najuspešnejši zaključek razstavljalcev in upamo, da se bo izvedla letos naša največja

narodno-gospodarska prireditve v splošno zadovoljstvo vseh. Ljubljanski velesejem bo zopet tisto mesto, ki izbira v vzajemnosti brez političnih strasti brate Srba, Hrvata in Slovenca. Da se zamore pravočasno vse urediti in zadovoljiti vse razstavljalce z razstavnimi prostori, se naprošajo vsi oni, ki še niso poslali prijavnice, naj to nemudoma stori. S tem koristijo sebi in pa tudi drugim podjetjem, katerim ni potreba čakati z ureditvijo razstavnih prostorov.

g Belgrajski velesejem — odložen. Kakor poročajo iz Beograda se bo vršil j. belgrajski velesejem namesto jeseni letos seld leta 1925 in to zaradi nezadostnih pripravl.

g Zagrebški velesejem 1. 1924. Na letošnjem zagrebškem velesejmu je izstavilo svoje blago 674 tvrdk (l. 1923 647 in l. 1922 650). Najbolje je bila zastopana strojna industrija, potem tekstilna papirna, hranilna itd. Največ razstavljalcev je bilo iz naše države (425), iz Francije (118), Avstrije (48), Nemčije (47), iz Češkoslovaške (15) itd. Zaključki so dosegli 181.9 milijonov dinarjev in sicer v strojni industriji 40.1 milijonov dinarjev, v tekstilni stroki 23.36 milijonov dinarjev, v vozilni industriji 17.4 milijonov dinarjev in v usnjarski stroki 16.5 milijonov dinarjev. Kupovalo se je zelo veliko na kredit, večinoma kratkoročni

g Delež Jugoslavije v tržaškem prometu. V Trst je prišlo meseca marca letos po železnici 1 milijon 176.886 met. stotov blaga in sicer iz Italije (404.778 met. stotov), iz Češkoslovaške (302.473 met. stotov), iz Avstrije (230.242 met. stotov) in iz Jugoslavije (163.514 met. stotov). Med vsemi tujimi državami stoji v tržaškem železniškem prometu na prvem mestu Češkoslovaška, šele na 8. mestu se nahaja Jugoslavija.

g Tržaški promet v letu 1923. Pred nedavnim mesem poročali o tržaškem prometu v prvih treh mesecih l. 1924. v katerih je že presegal predvojno višino. Sedaj se objavlja jo natančnejši uradni podatki o prometu v celotnem letu 1923. Skupni trgovski promet v letu 1923. je dosegel 40 milijonov 714.067 met. centov, kar pomeni napram letu 1922. povečanje za 11 milijonov 459.144 met. stotov. Ker je v letu 1913. t. j. v zadnjem normalnem letu pred vojno promet znašal 61 milijonov 472.746 met. stotov, je lanski promet dosegel samo 66.2 odstotkov pred vojno. Od celokupnega prometa v preteklem letu je odpadlo na uvoz 23 milijonov 229.955 met. stotov, na izvoz pa 17 milijonov 484.112 met. stotov. Od celokupnega prometa lani se je prevozilo na železnici 20 milijonov 204.583 met. stotov, po morju pa 20 milijonov 509.484 met. stotov.

g Izboljšanje konjunktura v Italiji. Trgovska zbornica v Milanu poroča, da je bilo meseca aprila letos v Italiji 514 konkurzov, napram 654 v marcu.

g Diskont ogrske Narodne banke. Oficialni bančni diskont znaša sedaj v Ogrski 10 odstotkov.

Schicht

Pravo

Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljšje.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

7

Dve turi Valentina Staniča.

Ob 150letnici njegovega rojstva.

(Staničev popis.)

2. NEKAJ O MOJI EKSURZIJI NA SCHAFBERG PRI ST. GILGNU.

(Pismo g. St. izdajatelju.)

Naj bi se zdelo stoterim taka ekskurzija brezpomembna ali celo neumna, vendar Vam z veseljem poročam o njej, ker ne polagate na taka potovanja samo vrednosti, temveč opojnosti, ki jo narava v alpskih pokrajinah tako radodarno nudi in ki je človek sicer ne more za denar dobiti.

Med mnogimi bližnjimi in oddaljenimi hribi okoli Salzburga, katere sem že večkrat obiskal, sem gledal vedno tudi Schafberg, ki se loči od svojih sosedov tudi po visokosti. To in njegova zanimiva okolica sta me spravila na ekskurzijo.

Pozno zvečer 27. junija (1801) sem zapustil v službi dveh spremljevalcev Salzburg. Lep večer je bil, čarobno je razsvetljevala polna luna polja, višine in doline, čez katere nas je vedla pot, dokler nismo dospeli v 3 ure od Salzburga oddaljeni kraj Am Hof. Ze pred 2. uro ponoči smo se 28. odpravili od tu, šli vkreber in nizdol ob Fuschsee proti St. Gilgnu, kamor smo prišli ob peti uri. Cesta do tja se mi ni zdela prav izpeljana. Mnogega, ki si ne zna skrajšati poti, bi utegnil napasti dolgačas.

V St. Gilgnu sta naletela na nas dva tovariša, ki sta zapustila Salzburg z istim namenom kot mi. Šele po 7. uri so se napotili levo ob St. Wolfgangskem jezeru proti pol ure od St. Gilgna oddaljenemu vzhodju Schafberga, kjer stoji steklarina. Žal nam je bilo, da niso tedaj delali. Odtod

se vzpenja večinoma skozi gozde dobra steza, dokler ne dosežemo čez eno uro prve planine (Alpe), ki je last steklarnarjeva. Na vseh mojih tolikih alpskih poteh nisem videl še nikjer tako lepo urejene planinske koče kot je bila ta. Bili smo tudi zelo prijazno pogosteni.

Nato smo stopali še po bolj strmih hrbtu, ki je bil bogato obrasel z rastlinjem, botanizirali smo in uživali vedno lepši razgled, dokler nismo dosegli neke višine, kjer je bilo več stanov (Kasen). Krasen je tu razgled, le v kočah prebivajo neprijazni ljudje. Zaprli so jih pred nami, neglede na to, da smo imeli s seboj tudi vodnika iz St. Gilgna. Na naše lepe besede niso niti odgovorili. Pa smo jo udarili čez planine proti vrhu Schafberga, zadovoljni in zelo vzradoščeni nad prelepimi in mnogovrstnimi rastlinami, ki krase Schafberg lepši kakor sem le kje videl kako goro. — Visoko gori ne daleč od vrha sta dve zanimivi točki, takozvana Luknja (Grandloch) in Hudičeva cerkev (Teufelskirche). Ona je baje izredno globoka, tako da komaj slišiš, kako pade vanjo vržen kamen čez dokaj dolgo na dno, pri tej pa prideš lahko med razpokami globoko v osrčje gore. Ker sta bili obe pokriti s snegom, nismo mogli napraviti nikakih poizkusov. Zato pripovedujem le, kar so nam povedali naš vodnik in drugi ljudje. Tu je tudi mesto, kjer lahko vidiš opustošenje požara, ki je prošlo leto več dni trajal. Več kvadratnih ur severne strani gore so tla čisto črna in vegetacija večinoma s koreninami požgana. Od Hudičeve cerkve se je treba držati v pošev na desno, kjer pelje skozi črtje steza na vrh, — če nočeš iti naravnost navzgor in se ob doblu ožganem borovcu črno pomazati. Ardens elegi rectam viam. Na vrhu smo in oko ne ve, nad čim

bi se najprej veselilo, kje najprej obstalo: ali nad mnogimi jezeri, ali nad mnogimi bližnjimi in oddaljenimi kraji, ali nad katerim izmed gorskih orjakov, ki obkrožajo več kot polovico obzorja in se zdi da tako posejani tekmujejo, kateri se dviga bliže sedežu bogov, ali naj bi vsplaval drzen pogled v sivo daljo Bavarske, Avstrije, Češke in sosednih dežel, preiskujoč najoddaljenejšje kraje, ali naj bi strmel prepreden naravnost pred se v prepad, iz katerega se dviga na severni strani skoro navpično ta gora? Sto predmetov vzbuja pozornost, ob vsakem bi obstal, a slednji skuša drugega izpodriniti. Jaz sem užil toliko srce dvigajočega da sem se smatral obilno plačanega za doprinešeni trud.

Toda ta užitek ni bil moj edini namen: obesil sem svoj potni barometer in termometer, uredil svoj kotomer, da bi meril horizontalne kote, ki jih tvorijo okoli ležeči predmeti med seboj s Schafberga. Ko sem vse to opravil, sem hotel še enkrat s te točke uživati opojnost razgleda, ki ga peč ne bom imel nikdar več. Severozapadno spodaj Mondsee in Zellersee in iz nepregledne ravnine na severu je videti mnogo krajev, ki jih je komaj spoznati. Iz velikega Atterskega jezera se dviga gorovje in oko zasleduje v krogu vrste in neštete pod nebo kipeče vrhove in grebene od vzhoda na zapad. Visoko izgleda Giebelgebirge na Avstrijskem, a kakor stavec v krogu otrok stoji neko gorovje v Štajerski (ne more biti posebno daleč od prelaza Mandling), pokrito nizko doli z večnim ledenikom, kjer ne branijo navpične stene zastoj snega. — V vsej svoji dolžini se vidi Tennsko pogorje (Tennengebirge), Visoki Greh, Teufelsborn, Wazmann, Geisberg, Unterberg, Hoherstaufen in visoko pogorje proti Salfelden. Tudi Sonntagshorn in

Kaiferberg mi je pokazal eden mojlih spremljevalcev. Tu preneha pogorje in Chiemsko jezero odpre nepregledno ravan. Sto in sto predmetov bi bilo še omeniti, ki se pa dajo le uživati in ne popisati. Čez grozno steno, ki jo tvori Schafberg v svoji celi dolžini, smo metali kamenje; vsak kamen je rabil 5—6 sekund, preden je nekam priletel, odkoder je spet dalje padal. — Ker je ves hrib samo iz apnenca, bi mineralog ekskurzija nanj ne nudila kaj posebnega.

Z vsem zelo zadovoljni smo zapustili čez eno uro višino in se vračali posamič trudni in žejni čez sneg in s cveticami pokrita tla h kočam, da bi se odpočili in okrepčali. Toda

— — — quanam tam barbara morem admittit Patria? hospitio prohibemur arenae —

tudi sedaj so zaprli pred nami vse koče! Na naše prošnje in razlage ali ni bilo odgovora ali je bil odbijajoč. To nas je bolelo tem bolj, ker zapiranje vrat se ni dalo opravičiti s strahom, saj je bilo v mnogih kočah več moških. — »O nežni Gessner«, sem si mislil, »takih pastirjev pač nisi nikdar videl, sicer bi tvoje pero ne očrtalo tako lepo in dobro pastirskega rodu!« Potrpežljivost me je minila. Spustil sem oster govor na hudobne pastirje in ne da bi čakali, kakšen vtis je napravila moja zgornost, smo šli po strmih hrbtu v zgoči vročini k oni koči, ki nas je zjutraj tako gostoljubno sprejela. Tu smo se okrepčali ob obilnih darovih, ki so nam jih nudile radodarne roke.

Potem ko sta dva iz naše male karavane narisala Schafberg, ki se je s te točke lepo videl, smo krenili dalje nizdol in prišli v St. Gilgen.

(Dalje)

Nova zaloga PEUGEOT biciklov

DOSPELA! — Tovarniška zaloga po najnižji ceni pri O. ŽUŽEK, Sodna ulica št. 11.

Turistika in sport.

Občni zbor S. P. D. bo nocoj ob 8. uri pri Levu.

Aljažev klub SPD nima svojega občnega zbora danes, v četrtek, ampak jutri, v petek, 27. t. m. ob osmih zvečer v Akademskem domu.

Rapid (Maribor): Ilirija. V soboto in nedeljo 28. in 29. t. m. nastopi proti Iliriji mariborski Rapid. Prvi dan se vrši tekma ob 18. uri, drugi dan ob 17. uri. Rapid je letos v tako dobri formi kakor še nikoli odkar obstoja. V reprezentančno moštvo Maribora, ki je pretečeno nedeljo po nadmočni igri doseglo proti Ljubljani rezultat 3:3, je postavil sedem igralcev. Vkljub manj ugodni poziciji v mariborski prvenstveni konkurenci je točasno znatno boljši od oficijelnega mariborskega prvaka SSK Maribora. Lansko jesen je uspelo Rapidu poraziti SK Ilirijo z rezultatom 4:0, za kar se bo Ilirija gotovo skušala v soboto in nedeljo revanširati.

SK Ilirija. Nogometna sekcija SK Ilirije ima danes, v četrtek ob 20.30 v restavri. Novi svet, Prešernova soba važno zborovanje, na katero se vabi vse redno, do glasovanja upravičeno sekcijско članstvo. Polnoštevilna udeležba dolžnost! — Načelnik.

V mednarodni strelski tekmi v Reimsu (Francija), ki se je vršila v nedeljo in ponedeljek, je bila konkurenca silno ostra. Streljalo se je kleče, brez podstavka na daljavo 300 m. Iz tekme je izšel kot šampion Američan Fisher s 365 točkami. Vsak narod je mogel največ doseči 2000 točk. Rezultat je bil sledeči: 1. Zedinjene države 1766 točk; 2. Švica 1764 točk; 3. Argentinijska 1714; 4. Finska 1696; 5. Danska 1693; 6. Francija 1691; 7. Švedska

1689; 8. Holandska 1655; 9. Italija 1628; 10. Norveška 1626; 11. Belgija 1622; 12. Haiti 1599; 13. Češkoslovaška 1322; 14. Romunska 979. V zadnjem trenutku sta morala Španska in Portugalska odstopiti, ker njih puške niso pravočasno dosele. Jugoslovanski strelski klubi se tekme niso udeležili; iz katerih vzrokov, nam ni znano. Iz stališča naše inozemske propagande je to zelo obžalovati. Le premnogo ljudi danes še vedno ne ve, da je treba pri vseh mednarodnih prireditvah slišati ime Jugoslavije, le tako nas bo inozemstvo smatralo za enakovredne.

Polo je v Angliji zelo popularna igra. Zadnjič sta igrala prestolonaslednik, princ Galski, in njegov brat, princ Henry, drug proti drugemu v dveh moštvi svojih polkov. Tekme sta se udeležila tudi kralj George in kraljica Mary. Moštvo huzarjev, ki ga je vodil princ Henry, je premagalo moštvo galske garde s 7 goli proti 3. Zanimivo je, da sta princa sama zabila 6 golov.

Italijansko olimpijsko kolesarsko moštvo se trenira. Udeležilo se je prošlo nedeljo cestne tekme, imenovane Coppa del re, na daljavo 150 km. Svetovni šampion L. Ferrario je zmagal v 4 urah 46 minutah, kar predstavlja srednjo hitrost 31 km 674 na uro. Za njim sta prišla Dominico v razdalji ene kolesne dolžine in Malinverni v razdalji dveh dolžin, nato Magnotti.

Pri olimpijskem tenisu bodo zastopala Francijo sledeča moštva: v posamični igri: J. Borotra, ki si je prošil teden priboril šampionat Francije, Cochet, Lacoste, Cousin; v parni igri: Borotra in Lacoste, Brugnon in Cochet; v posamični ženski igri: gdčna Suzanne Lenglen, znani svetovni teniški šampion, ki je izvajala že celo vrsto zmag po vsem svetu; gdčna Vlastos; gospa Vaussard, gospa Golding; v mešanih parih: gdčna S. Lenglen in g. Cochet; gospa Billout in g. Borotra.

Avtomobilizem. Izid dirke za švicarski Grand Prix, ki se je vršila pri Meyrinu, ne-

daleč od Zeneve, je sledeči: Motorna kolesa 250 kub. cm. — 1. Divorne (Condor), 251 km 100 m v 3 urah 13 min. 49 sek. (povprečna hitrost 77 km 500 m). — Motorna kolesa 500 kub. cm. — 1. Walker (Sunbeam), 399 km 900 m v 4 urah 3 min. 10 sek. (povprečno 99 km). — Cyclecarji: 1. Collet (Collet-Anzani), 325 km 500 m v 4 urah 9 min. 51 sek. (povprečna hitrost 78 km 100 m na uro). — Voiturette (1 liter 500): 1. Lee Guinness (Talbot) 399 km 900 m v 3 urah 33 min. 37 sek.

Zrakoplovstvo. Francoska vojaška dirka, imenovana Military Zenith, se je končala v nedeljo opolnoči. Zmagalec je polkovnik Vuillemin s povprečno hitrostjo 166 km 170 m na uro.

Atletika. Svetovne rekorde na 200 in 400 metrov so prekosili Američani pri treningu za olimpijske igre. Jackson Scholz je pretekel 200 m v 24 sekundah in Coard Taylor 400 m v 48 in desetini sekunde. Prejšnji rekordi so bili 21 dve petini sek. (Paddock, 23. aprila 1921) in 48 dve desetini sek. (C. S. Reidpath, 13. julija 1912).

Izpred sodišča.

Radi bogokletstva je bil obsojen kamnoseški pomočnik France Potokar, doma iz Ihana. Potokarja sta aretirala dva orožnika, ker je bil osumljen, da je izvršil neki vlom. Našla sta ga v nekem grmovju ob cesti pri Dobrunjah v družbi neke ženske in sta ga aretirala. Kor je postal nasilen, sta ga morala zvezati. Ze zvezan je hotel napasti orožnika, kar se mu pa seveda ni posrečilo. Pri tem pa je tako nesramno in predrzno grdo preklinjal Boga, da je izjavil eden orožnikov, da kljub dolgoletni službi, v kateri je imel dosti posla s takimi izgrezniki, še ni čul tako grdih kletvic. Pri tem omenimo, da je bil mož že 17 krat kaznovan radi raznih več ali manj težkih nerodnosti. Kljub temu, da je prosil nasilnež že uvodoma obravnave za milostno sodbo, je postal tudi

med obravnavo precej surov. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Priporočljiv tovariš je neki že 5 krat radi tatvine kaznovani Peter Dolinšek iz ljubljanske okolice. Fant je iskal službe in je obiskal hlapca Franca Burgerja v hlevu restavracije pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Mož je spal v hlevu in to priliko je porabil fant in mu je ukradel iz telovnika listnico, v kateri je imel 2000 kron. Kljub tajeju se mu je tatvina dokazala in je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

V vodo ga vrzi. Janeza Pogačnika je zalotil ribiški čuvaj Ivan Stroj pri Gorjah, ko je v domačem potoku lovil ribe. Prijel ga je in ko sta se prerivala ob bregu, se je nenadoma oglašil visoko iz nabrežja oster glas, ki je ščeval Pogačnika z besedami: Pri-mi ga, pa ga v vodo vrzi. Čuvaj Stroj je ugotovil, da je klical te besede iz skalnatega parobka posestnik Peterman iz Gorij in ga je ovadil. Peterman je tajil, kar je mogel, vendar pa ni mogel prepričati sodnikov, da ni bil on, ker ga je spoznal čuvaj še celo po glasu in je bil obsojen na tri dni zapora.

Užitek je za vsakega slabokrvnega in bledega zdravljenje z Iron-om radi njegovega izbornega učinkovanja in okusa. Proizvaja ga Mestna lekarna v Zagrebu, za Ljubljano in okolico pa je v zalogi v lekarni Leustek.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psurometer v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
24. 6. 21 h	735.6	17.5	0.5	obl.	—
25. 6. 7 h	736.3	17.3	0.7	jas.	0.8
25. 6. 14 h	737.7	21.5	1.0	d. obl.	—

„SLOVENEK“

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda v tem mednarodnem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v velikih ali v majhnih oblikah (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

za oglase

najbolj

priporočljiv!

Velik PES

Dva dijaka (-inji)

ISCEM ČEVLJARSKEGA PRIREZOVALCA

stv. dolgočlak, z ovratnico, ki služi na ime »Lordi«, je ušel. Najditelj naj ga odda proti nagradi Franji GODEC, pekarija, Dunajska cesta 58.

manjša, se sprejmeta za prihodnje šolsko leto na hrano in stanovanje pri dobri rodbini. — Naslov v upravi lista pod šte. 3623.

(Zurichter); plačam 800 K tedensko, stan in oskrbo. — Nastop takoj. Ponudbe na S. GOLIK, Delnice, Hrvat.

Inteligentna DAMA

se sprejme za veletrgovino. — Ponudbe na poštni predal šte. 115. 3567

KLJUČAVNICARJA

ki bi bil zmožen voditi manjši STROJ za proizvodnjo elektrike in vršiti preprostejša ključavničarska dela. ISCE Salezijanski zavod na Rakovniku v Ljubljani. Hrana in stanovanje v zavodu. Zaželen kak starejši, vpo-kojeni strojnik. 3608

Bivši orožnik

ISCE kakršnekoli SLUŽBE v Ljubljani ali okolici. Pisma na upravo pod Pošten 3619.

Ženske bluze

dobro ohranjene, naprodaj. Naslov pri upravi pod 3621

Soba opremljena, se takoj odda. — Kje, pove uprava pod šte. 3622.

Kmetijo, gostilno

vzajem v najem. Prevzamem tudi s prevžitkom. Ponudbe na upravo lista pod »Pridna«

Motocikel

»Indian«

7/9 HP z priključnim vozom, dobro ohranjen, naprodaj pri »JUGO-AUTO«, družba z omčj. zav., Ljubljana.

Nekaj vagonov gabrovih HLODOV

se takoj kupi. — Ponudbe franko vagon na trvdko VINKO KRSTAN, Maribor, Maistrova ulica št. 13. 3603

TEHTNICA

za 200—300 kg, UMIVALNIK z marmorno ploščo in PISALNI STROJ znamke »Remington« se zelo poceni prodaja. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod šte. 3617.

»SATAN«

najnovejši APARAT za klenje in brušenje KOS — naročite takoj pri IVAN SAVNIK, Kranj. — Cena za 1 komad 60 dinarjev. — Trgovci znaten popust!

Glavno zastopstvo

za celo Slovenijo nove tovarne testenin

„SAVINJA“

v Celju — je prevzel

Robert Walland — Ljubljana.

Dostava piva na dom!

PIVO: Unionsko, dvo-marčno in črno pivo v zabojčkih po 25 steklenic dostavljamo.

T. Mencinger

SV. PETRA CESTA 43

VINSKA KLET.

ZAJUTRKOVALNICA.

TELEFON 233.

VSakovrstna ročna dela

vzajem v komisijsko razprodajo v moji filijali na Bledu. Naročila je poslati na »Atelje ročnih del« Nika ZIPSER, Kranj (telefon 31).

VELETRGOVINA

OSVALD DOBEIC

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9 priporoča svojo bogato zalogo »znega dišečega in brivskega mila, zobni prašek in pasto »Kalo-dont-Eli-da« ter vse druge galanterijske predmete po najnižjih cenah. 3153

Prodaja se KROJAŠKI

ŠIVALNI STROJ

»Singer«; cena 2100 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 3616.

PAPRIKA

Madžarska - sladka, 65 Din kilogram. »Konstantinovič« Subotica, Senec 32. 3461

NAJCENEJŠA

REKLAMA

so oglašili v »Slovenca«.

1^a trapistovski SIR

z dnevno dobavo nudi BOR SBIL — KOČEVJE. 3567

Mlajši agilni trgovci

po možnosti kolonijalne stroke, državnih jezikov popolnoma večji, s prakso za urad, kakor tudi za potovanje sposobni, se prosijo, da pošljejo ponudbo pod: »SVJESNI RAD 66-K-52« na Interklam d. d. ogl. zavod, Zagreb, Palmotičeva ul. 18. 3474

Zahvala

Vsem, ki so nam ob nenadomestni izgubi našega nepozabnega soproga oz. očeta in starega očeta, gospoda

Ivan Palčiča

posestnika in gostilničarja

izkazali sočutje, ga obiskovali v boleznih in ga spremlili k zadnjemu počitku izrekamo najpriščnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo prečistiti duhovščini, g. dr. Raznožniku, vsem sorodnikom, tovarišem gostilničarjem, prijateljem in znancem. — Bog plačaj!

Markovec pri Ložu, dne 21. junija 1924.

Zalujoča rodbina PALČIČ.

Zahvala.

Najiskrenejše se zahvaljujemo vsem za mnogostranske izraze odkritosrčnega sožalja in vsem onim, ki ste spremlili našega blagega rajnega gospoda

Jakob Mlakarja

na njegovi zadnji poti. — Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, mestnemu županstvu, obč. odbornikom, zastopnikom uradov kr. pošte, sodišča, davkarje, orožništva, fin. oddelka, nadalje g. notarju, g. zdravniku in zastopnikom uprave graščine Snežnik. Posebna hvala pevskega zbora za ganljive žalostinke, gasilnemu društvu, someščanom, sorodnikom in vsem udeležencem.

Še enkrat vsem naša najglobljeja zahvala!

LOŽ, dne 26. junija 1924.

Rodbine: MLAKAR, SMERDELJ, TERPIN in TURK.